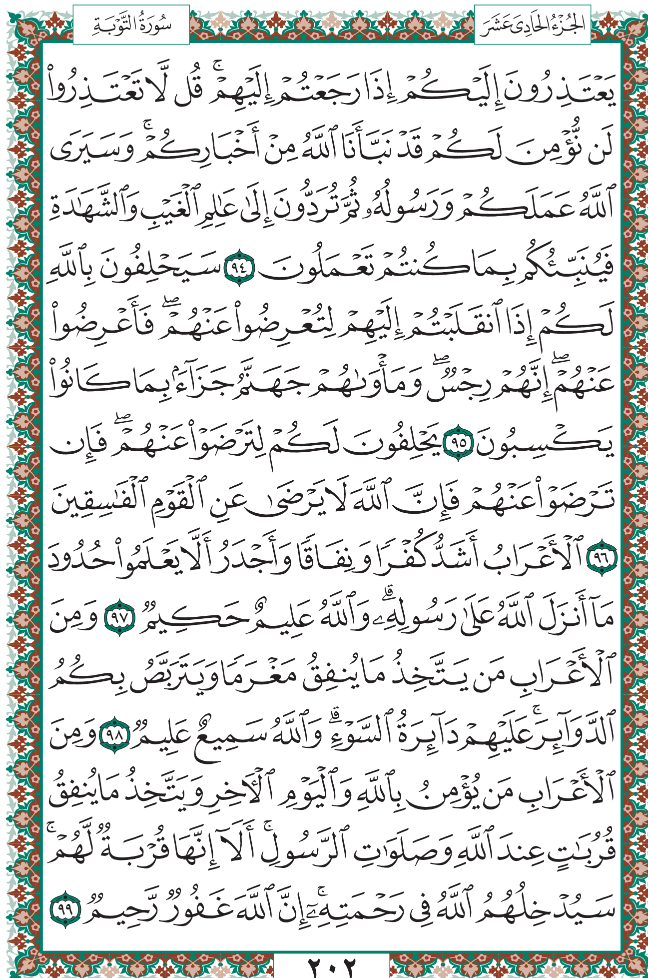

(94)Вақте мусулмонон аз ҷиҳод бозгаштанд, мунофиқоне, ки аз он ақибнишинӣ кардаанд, барои ин кори худ назди аҳли имон баҳонаҳои беасос пеш оварданд. Аллоҳ (ч) Паёмбар (с) ва мӯъминонро барои посух ба онҳо раҳнамоӣ карда гуфт: "Бигӯ: "**Баҳонаҳои дурӯғро пеш маоред. Мо хабари бароямон додаатонро тасдиқ намекунем. Ба дурустӣ ки Аллоҳ (ч) моро аз баъзеи он чи дар қалбатон махфист, огоҳ намудааст. Ва бегумон Аллоҳ ва Паёмбараш мебинанд, ки оё шумо тавба мекунед, то Аллоҳ (ч) тавбаатонро бипазирад ё ин ки нифоқи худро идома медиҳед?! Сипас ба сӯи Парвардигоре, ки ниҳон ва ошкорро медонад, бозгардонида мешавед, баъд аз он шуморо аз кирдорҳои анҷомдодаатон огоҳ месозад ва барои он ҷазоятон медиҳад. Пас ба сӯи тавба ва кори нек бишитобед**."

(95)Эй мӯъминон, вақте шумо аз набарди душман бармегардед, бегумон ин мунофиқони аз ҷиҳод ақибнишаста барои таъкиди узрҳои ботилашон ба номи Аллоҳ (ч) савганд мехӯранд, то аз сарзаниши онҳо худдорӣ кунед. Пас онҳоро бо нафрат ва адами хушнудӣ раҳо бикун ва рафтуомад макун. Зеро мунофиқон мардуми палиданд, ботини нопок доранд ва ҷояшон дӯзах аст. Ҷазои нифоқ ва гуноҳоне аст, ки дар дунё онро содир мекарданд.

(96)Эй мӯъминон, ин мунофиқони аз ҷиҳод ақибнишаста барои шумо савганд мехӯранд, то ин ки аз онҳо розӣ шавед ва узрҳояшонро бипазиред, аммо шумо набояд аз онҳо розӣ гардед. Зеро агар аз онон розӣ шавед, бо Аллоҳ (ч) хилоф кардаед ва Аллоҳ (ч) аз қавме, ки бо куфр ва нифоқ аз итоаташ хориҷ гашта, мухолифат мекунанд, розӣ намешавад. Пас аз розӣ гаштан аз касе, ки Аллоҳ (ч) аз вай розӣ нест, бипарҳезед.

(97)Агар мардуми бодиянишин кофир ё мунофиқ шаванд, куфру нифоқи онҳо аз куфру нифоқи шаҳрнишинон сахттар аст ва дар боби надонистани фарзҳо, суннатҳо ва чорчӯбаҳои аҳкоми шаръӣ, ки Аллоҳ (ч) бар Паёмбараш фуруд овардааст, сазовортаранд. Зеро онҳо дорои сифати дуруштӣ ва сангдилӣ буда, аз илму уламо дуранд. Ва Аллоҳ (ч) Донои Боҳикмат аст. Ҳоли бодиянишинҳоро медонад ва дар тадбири кори бандагон ва аҳкомаш бағоят Ҳаким аст.

(98)Ва баъзеи мунофиқони бодиянишин эътиқод доранд, ки он чи дар роҳи Аллоҳ (ч) сарф мекунад, зиён аст. Зеро ба гумонашон барои садақаашон аҷр намегиранд ва агар садақа накунанд, Аллоҳ (ч) онҳоро укубат намекунад. Вале бо вуҷуди ин гоҳо барои худнамоӣ ва ҳифзи ҷони хеш, ки дар назари мусулмонон худро аҳли имон нишон диҳанд, садақа мекунанд. Ва мунтазири онанд, ки бар сари шумо мӯъминон ҳодисаи бад ояд ва аз шумо халос шаванд. Балки Аллоҳ (ч) орзӯи онҳоро, ки мехоҳанд мусулмонон дучори ҳодисаи бад гарданд, ба сари худашон меорад. Ва Аллоҳ (ч) Шунавои Доно аст. Суханони онҳоро мешунавад ва асрори қалбашонро медонад.

(99)Ва баъзеи саҳронишинон касонеанд, ки ба Аллоҳ (ч) ва рӯзи охират имон меоранд ва он чиро аз молашон дар роҳи Аллоҳ (ч) сарф мекунанд, роҳи наздикшавӣ ба Аллоҳ (ч) ва василаи дуо ва истиғфори Расули Аллоҳ дар ҳаққашон медонанд. Огоҳ бошед! Бешак, харҷи мол дар роҳи Аллоҳ (ч) ва дуоҳои Паёмбар (с) роҳи наздикӣ ба Аллоҳ (ч) аст. Яқинан Аллоҳ (ч) онҳоро ба раҳмати паҳновараш, ки мағфират ва ҷаннаташро шомил мебошад, дохил месозад. Ҳамоно Аллоҳ (ч) барои бандагони тавбакор бағоят Бахшандаи Меҳрубон аст.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Майдони фаъолият ва иҷрои масъулият беҳтарин далели ошкоркунандаи дурӯғгӯии мунофиқон аз ростгӯии онҳост;

2.Агар аҳли бодия кофир шаванд, куфру нифоқи онҳо аз мардуми шаҳрнишин шадидтар мешавад. Чунки муҳит ба эшон таъсири бад гузоштааст;

3.Оятҳои карима мӯъминонро ба харҷи мол дар роҳи Худо ва аҷри зиёд доштани он тарғиб мекунад;

4.Дар оятҳои мазкур фазилати дониш баён шуда аст. Шахси бедониш доим ба хато наздиктар мебошад.

والسابقون الأولون من المهاجرين والأنصار والذين
اتبعوهم بإحسان رضي الله عنهم ورضوا عنه وأعد
لهم جنات تجري تحتها الأنهار خالدين فيها أبدا
ذلك الفوز العظيم ١٠٠ وممن حولكم من الأعراب
منافقون ومن أهل المدينة مردوا على النفاق لا تعلمهم
نحن نعلمهم سنعذبهم مرتين ثم يردون إلى عذاب
عظيم ١٠١ وآخرون اعترفوا بذنوبهم خلطوا عملا صالحا
وآخر سيئا عسى الله أن يتوب عليهم إن الله غفور رحيم
١٠٢ خذ من أموالهم صدقة تطهرهم وتزكيهم بها وصل عليهم
إن صلاتك سكن لهم والله سميع عليم ١٠٣ ألم يعلموا أن
الله هو يقبل التوبة عن عباده ويأخذ الصدقات وأن
الله هو التواب الرحيم ١٠٤ وقل اعملوا فسيرى الله عملكم
ورسوله والمؤمنون وستردون إلى عالم الغيب والشهادة
فينبئكم بما كنتم تعملون ١٠٥ وآخرون مرجون لأمر الله
إما يعذبهم وإما يتوب عليهم والله عليم حكيم ١٠٦

(100) Он муҳоҷироне, ки аз ҳама пеш ба ҷониби имон шитофта, аз манзилҳо ва ватанҳои худ ба сӯи Аллоҳ (ч) ҳиҷрат карданд ва мардуми ёвари Паёмбар ва касоне, ки бо эътиқод, гуфтор ва рафтори нек аз муҳоҷирону ансор пайравӣ намуданд, Аллоҳ (ч) аз ҳамаашон розӣ шуда, тоаташонро пазируфта ва онҳо низ аз Аллоҳ (ч) розӣ ҳастанд. Зеро Аллоҳ (ч) барои онҳо аз савоби бузургаш ато карда ва боғҳоеро, ки аз зери қасрҳои он рӯдҳо ҷорӣ мебошад, омода сохта ва онҳо дар ҷаннат абадӣ мемонанд. Ин подош растагории азим аст.

(101) Ва аз бодиянишини наздик ба Мадина ва аз байни худи аҳли Мадина мунофиқони дар нифоқ пойдоре ҳастанд, ки ту эй Паёмбар, онҳоро намедонӣ. Мо онҳоро медонем. Бешак, онҳоро ду бор уқубат хоҳем кард. Як бор ба сабаби кашф шудани мунофиқиашон ё кушта шудан ва бори дуюм бо азоби қабр уқубаташон мекунем. Сипас рӯзи қиёмат ба уқубати азим бозгардонида шуда, дар поёнтарин табақаи дӯзах ҷой мегиранд.

(102) Ва аз байни аҳли Мадина қавмеанд, ки бидуни узре ба ҷиҳод нарафтанд ва ба гуноҳонашон иқрор карданд, ки узр надоштанд ва монанди мунофиқон узрҳои беасоси дурӯғ наоварданд, амалҳои неки гузаштаи худро аз ибодат, амал ба аҳкоми шаръӣ ва ҷиҳод дар роҳи Аллоҳ (ч) бо амалҳои бад омехта сохтаанд. Умед аст, ки Аллоҳ (ч) тавбаи онҳоро пазируфта, аз гуноҳонашон даргузарад. Ҳамоно Аллоҳ (ч) барои бандагони тавбакораш бағоят Бахшандаи Меҳрубон аст.

(103) Эй Паёмбар, аз молҳои онҳо закот бигир, то ба ин васила аз палидии гуноҳон покашон гардонӣ ва некиҳояшонро рушд бидиҳӣ ва баъди гирифтани моли закот дар ҳаққашон дуои нек кун. Зеро дуои ту барояшон мояи раҳмат ва оромиш аст. Ва Аллоҳ (ч) Шунавандаи дуои ту, Донандаи корҳо ва ниятҳои онҳост.

(104) Бояд ин гурӯҳи аз ҷиҳод бозистодаи аз гуноҳи хеш тавбакарда бидонанд, ки Аллоҳ (ч) тавбаи тавбакоронро мепазирад ва садақаҳои онҳоро қабул мекунад, дар ҳоле ки аз он бениёз мебошад ва ба шахси садақакунанда савоб медиҳад ва бояд бидонанд, ки Аллоҳ (ч) нисбат ба бандагони тавбакор бағоят Тавбапазиру Меҳрубон аст.

(105) Ва эй Паёмбар, ба ин гурӯҳи аз ҷиҳод бозистодаи аз гуноҳи худ тавбакарда бигӯ: “**Зарари он чиро аз даст додаед, ҷуброн кунед ва амалҳои худро холис барои Аллоҳ (ч) гардонед ва кореро иҷро намоед, ки Ӯро розӣ созад. Пас бегумон Аллоҳ (ч) ва Памёбараш бо мӯъминон амалҳои шуморо мебинанд ва рӯзи қиёмат ба сӯи Худованде бозгардонида мешавед, ки ниҳон ва ошкорро медонад. Ва бегумон шуморо аз амалҳои дар дунё иҷро кардаатон бохабар месозад ва бар асоси он ҷазо хоҳад дод.**”

(106) Ва аз миёни бозмондагони ҷанги Табук қавми дигаре ҳастанд, ки ҳеҷ узре надоштанд. Онҳо ба ҳукми Аллоҳ (ч) вогузор шудаанд. Аллоҳ (ч) дар бораи онҳо ҳар чи хоҳад, ҳукм мекунад. Ё дар сурати адами тавба уқубаташон менамояд ва ё ин ки агар тавба кунанд, тавбааашонро мепазирад. Ва Аллоҳ Донои Ҳаким аст. Шахсони лоиқи азобу мағфиратро медонад ва ҳукму тадбири кори бандагонаш аз рӯи ҳикматаш сурат мегирад.

Касоне, ки бе узр дар ҷанги Табук иштирок накарданд, инҳоянд: Мирора ибни Рабиъ, Каъб ибни Молик ва Ҳилол ибни Умайя (р).

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Оятҳои карима баёнгари фазилати шитофтан ба сӯи имон, ҳиҷрат дар роҳи Худо, кӯмак расонидан ба дин ва пайравӣ аз роҳу равиши ниёкони солеҳ мебошад;

2.Донистани илми ғайб хоси Парвардигор буда, ҳеҷ кас ҷуз Ӯ аз асрори дили бандагон огоҳ нест;

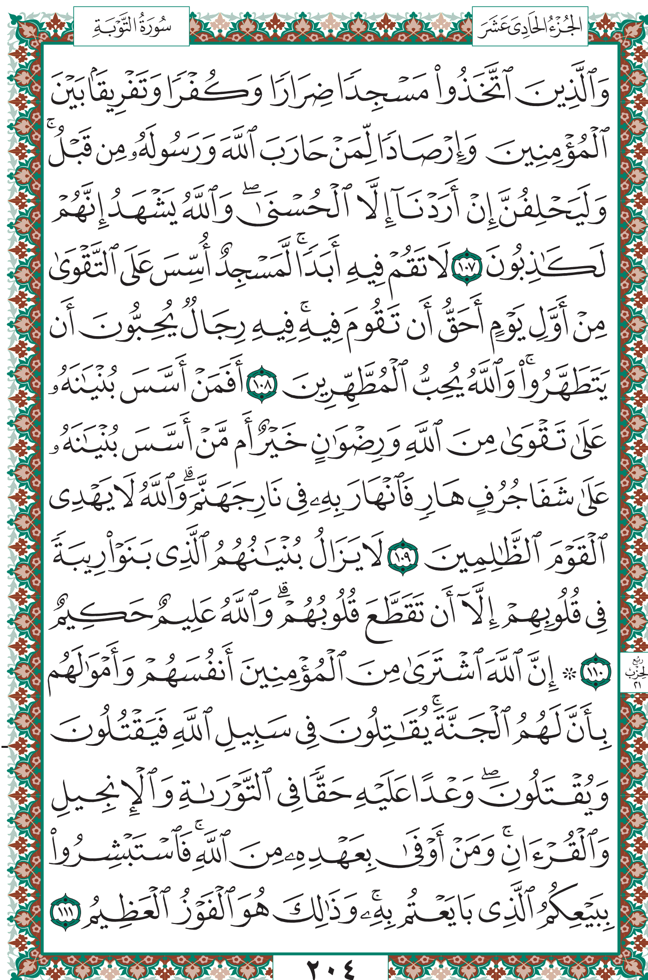
3.Агар мӯъминони исёнкор аз гуноҳон тавба карда, амалашонро ислоҳ намоянд, умед аст, ки Аллоҳ (ч) тавбааашонро пазируфта, ононро мағфират мекунад;

4.Дар оятҳои мазкур фарз будани пардохти закот, фазилат ва таъсири он дар рушди молу доройӣ, бо ин васила поксозии нафс аз бухл ва дигар маразҳои он зикр шуда аст.

(107)Ва инчунин он касоне, ки масҷидеро на бо мақсади ибодат, балки бо ҳадафҳои зиён расонидан ба мусулмонон ва ошкор сохтани куфр ва эҷоди тафриқа байни мӯъминон ва интизории касе, ки пеш аз бунёди масҷид бар муқобили Аллоҳ ва Расулаш мубориза бурда аст, бино намудаанд, аз мунофиқон ҳастанд. Ва бегумон ин мунофиқон ба шумо мӯъминон савганд мехӯранд, ки: "**Мақсади мо ҷуз дилсӯзӣ ба мусулмонони нотавон чизе нест**." Ва Аллоҳ (ч) шоҳиди медиҳад, ки онҳо дар ин даъвои хеш дурӯғгӯй мебошанд.

(108)Эй Паёмбар, даъвати мунофиқонро барои адои намоз дар масҷиде, ки дорои чунин сифатҳост, қабул макун. Ҳамоно масҷиди ба номи Қубоъ, ки аз рӯзҳои нахуст бар асоси тақво бунёд ёфтааст, барои намозат аз ин масҷиди бар пояи куфр биношуда беҳтар мебошад. Дар масҷиди Қубоъ мардонеанд, ки ба василаи об аз нопокиҳо ва инчунин ба василаи тавбаи самимӣ аз маъсият пок шуданро дӯст медоранд. Ва Аллоҳ (ч) бандагони аз нопокии ҳиссӣ ва маънавӣ покшавандаро дӯст медорад.

(109)Оё касе, ки бунёди худро бар асоси тарс аз Аллоҳ (ч) ва ризои Ӯ бино карда аст, бо шахсе, ки бо қасди зиён расонидани мусулмонон, нерӯ бахшидан ба куфр ва эҷоди парокандагӣ дар миёни мӯъминон масҷид сохтааст, яксон аст?! Ҳеҷ гоҳ ин ду бо якдигар баробар нестанд. Бинои шахси якум бисёр устувор ва қавӣ буда, аз фурӯ афтодани он ҳарос надорад. Аммо бинои шахси дуюм ба касе монанд аст, ки дар лаби чоҳе бино сохта, бунёди кардааш хароб шуда, фурӯ рехтааст. Пас ӯ бо бинояш дар қаъри дӯзах афтода аст. Ва Аллоҳ (ч) ба қавме, ки бо куфру нифоқ бар ҷони хештан зулм кардаанд, тавфиқи ҳидоят ба сӯи роҳи ростро намедиҳад.

(110)Ҳамеша масҷиде, ки бо ҳадафҳои бад сохтаанд, дар қалбашон сабаби шубҳаю изтироб ва нифоқи устувор боқӣ мемонад, магар он ки дилашон бо марг пора-пора шавад ва миранд. Ва Аллоҳ (ч) Донандаи корҳои бандагон буда, дар атои подоши неку бад бағоят Ҳаким аст.

(111)Бешак, Аллоҳ (ч) бо лутфаш аз мӯъминон ҷон ва молашонро агарчи дар асл аз Ӯ ҳастанд, дар ивази ҷаннат харида аст. Зеро онҳо дар роҳи Аллоҳ (ч) бо мақсади пирӯзии дини Ислом меҷанганд, пас кофиронро мекушанд ва кофирон онҳоро мекушанд. Аллоҳ (ч) инро дар Таврот ва Инҷил ва Қуръон ваъдаи содиқона дода аст ва касе дар иҷрои ваъда аз Аллоҳ (ч) вафодортар нест. Пас эй мӯъминон, бо он савдое, ки бо Аллоҳ (ч) кардаед, шод бошед. Зеро шумо дар ин савдо фоидаи бузург ҳосил менамоед. Ва дар ҳақиқат ин тиҷорати шумо растагории бузург аст.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Парвардигор бандагонеро, ки аз палидиҳои ҳиссӣ ва маънавӣ пок мегарданд, дӯст медорад;

2.Шахсе, ки кореро танҳо ба хотири Аллоҳ таоло иҷро мекунад, бо шахси мақсадаш аз амал кӯмаки кофирон ва ҷангидан бо мӯъминон аст, баробар нест. Амали якум боқӣ монда, соҳибаш хушбахт мешавад, аммо амали дуюм фано ёфта, иҷрокунандаи он бадбахт мегардад;

3.Мутобиқи оятҳои карима шаръӣ будани ҷиҳод ва тарғиби аҳли имон ба он дар динҳои пеш аз Ислом низ вуҷуд дошт;

4.Ҳар он чи боиси эҷоди парокандагии мусулмонон мегардад, он гуноҳ маҳсуб шуда, тарк карданаш воҷиб мебошад. Ҳамчунин он чи боиси ваҳдати мӯъминон шавад, пайравии он, дигаронро ба иҷро карданаш дастур дода, шавқманд сохтан ҳатмӣ аст.

ٱلتَّٰٓئِبُونَ ٱلۡعَٰبِدُونَ ٱلۡحَٰمِدُونَ ٱلسَّٰٓئِحُونَ
ٱلرَّٰكِعُونَ ٱلسَّٰجِدُونَ ٱلۡأٓمِرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ
وَٱلنَّاهُونَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَٱلۡحَٰفِظُونَ لِحُدُودِ ٱللَّهِۗ
وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١١٢ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ
أَن يَسۡتَغۡفِرُواْ لِلۡمُشۡرِكِينَ وَلَوۡ كَانُوٓاْ أُوْلِي قُرۡبَىٰ
مِنۢ بَعۡدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمۡ أَنَّهُمۡ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَحِيمِ ١١٣ وَمَا
كَانَ ٱسۡتِغۡفَارُ إِبۡرَٰهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَن مَّوۡعِدَةٖ وَعَدَهَآ
إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُۥٓ أَنَّهُۥ عَدُوّٞ لِّلَّهِ تَبَرَّأَ مِنۡهُۚ إِنَّ إِبۡرَٰهِيمَ
لَأَوَّٰهٌ حَلِيمٞ ١١٤ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِلَّ قَوۡمَۢا بَعۡدَ إِذۡ
هَدَىٰهُمۡ حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُم مَّا يَتَّقُونَۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ
عَلِيمٌ ١١٥ إِنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ يُحۡيِۦ
وَيُمِيتُۚ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ ١١٦
لَّقَد تَّابَ ٱللَّهُ عَلَى ٱلنَّبِيِّ وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ وَٱلۡأَنصَارِ ٱلَّذِينَ
ٱتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ ٱلۡعُسۡرَةِ مِنۢ بَعۡدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ
فَرِيقٖ مِّنۡهُمۡ ثُمَّ تَابَ عَلَيۡهِمۡۚ إِنَّهُۥ بِهِمۡ رَءُوفٞ رَّحِيمٞ ١١٧

(112) Шахсони соҳиби мукофоти зикршуда касонеанд, ки аз гуноҳ ба сӯи тоат бозгашта, аз рӯи тарси илоҳӣ ва изҳори тавозӯъ ҳақирии хешро иқрор намуда, ба ибодат талош менамоянд ва дар ҳама ҳолат Аллоҳ (ч)-ро ҳамд мегӯянд ва рӯза мегиранд ва намоз мегузоранд ва мардумро ба кори писандида амр ва аз кори нописанд наҳй мекунанд ва бо иҷрои дастурот ва парҳез аз ҳаромҳо ҳудуди Аллоҳ (ч)-ро нигоҳ медоранд. Эй Паёмбар, мӯъминонеро, ки дорои сифатҳои мазкуранд, ба он чи дар дунёву охират хушҳолашон мегардонад, хабар бидеҳ.

(113) Паёмбар ва мӯъминонро раво нест, ки баъди маълум шудани дӯзахӣ будани мушрикон агарчи хешовандонашон ҳам бошанд, барои онҳо омурзиш хоҳанд.

(114) Ва омурзиш хостани Иброҳим барои падараш танҳо аз рӯи ваъдаи пешинае буд, ки ба падараш ваъда дода буд, ки дар ҳаққаш аз Аллоҳ (ч) омурзиш мехоҳад. Вай ба он хотир чунин ваъда дод, ки умед дошт падараш имон меорад. Пас чун барои Иброҳим душмани Аллоҳ (ч) будани падараш маълум гашт, чунки насиҳат ба ӯ суд набахшид ё ба Иброҳим ба роҳи ваҳй маълум шуд, ки падараш дар ҳолати куфр мемирад, дар ҳол аз ӯ изҳори безорӣ кард. Иброҳим аз рӯи иҷтиҳоди шахсӣ дар ҳаққи падараш талаби омурзиши гуноҳ мекард. Ӯ бо ҳукми аз тарафи Парвардигор омада хилоф накарда аст. Ҳамоно Иброҳим (а) бандае буд, ки доим назди Аллоҳ (ч) зорию илтиҷо намуда, аз корҳои бади қавмаш дармегузашт ва аз худ бурдборӣ нишон медод.

(115) Ва Аллоҳ (ч) ҳеҷ қавмеро баъд аз он ки ҳидояташон карда аст, гумроҳ намесозад, то он ки корҳои ҳаромро, ки бояд аз он дурӣ ҷӯянд, барояшон баён созад. Агар онҳо баъди баёни ҳаромҳо боз ба он корҳо даст зананд, Аллоҳ (ч) гумроҳашон мегардонад. Ба дурустӣ ки Аллоҳ (ч) тамоми чизро медонад. Чизе аз Ӯ махфӣ нест. Ба шумо чизҳоеро таълим дода аст, ки пеш аз ин онро намедонистед.

(116) Бегумон ҳукмфармоии осмонҳо ва замин танҳо аз Аллоҳ (ч) аст. Дар осмонҳо ва замин чизе аз Ӯ махфӣ нест. Ҳар киро хоҳад, зинда месозад ва ҳар киро хоҳад, мемиронад. Ва шумо мардум ба ҷуз Аллоҳ (ч) дигар корсозе, ки корҳоятонро корсозӣ намояд ва кӯмакрасоне, ки аз шумо бадиро дур сохта, алайҳи душман ёриатон расонад, надоред.

(117) Ба дурустӣ ки Аллоҳ (ч) тавбаи Муҳаммади Паёмбараш (с)-ро вақте ба мунофиқон барои адами ширкат дар ҷанги Табук рухсат дод, пазируфт ва инчунин тавбаи муҳоҷирон ва ансореро пазируфт, ки аз ин ҷанг ақибнишинӣ накарданд, балки бо вуҷуди гармии ҳаво, камии имконот ва нерӯмандии душман аз Паёмбар (с) пайравӣ намуданд, баъд аз он ки қариб қалби гурӯҳе аз онҳо ба тарки набарди душман моил гардад, зеро дар ҳолати бисёр сахт қарор доштанд. Сипас Аллоҳ (ч) ба онҳо тавфиқи устуворӣ ва берун шудан ба ҷанги душманро ато карда, тавбаашонро пазируфт. Бешак, Аллоҳ (ч) Бахшандаи Меҳрубон аст. Аз нишонаҳои раҳматаш он аст, ки ба гурӯҳи ёдшуда тавфиқи тавбаро дода, онро қабул намуд.

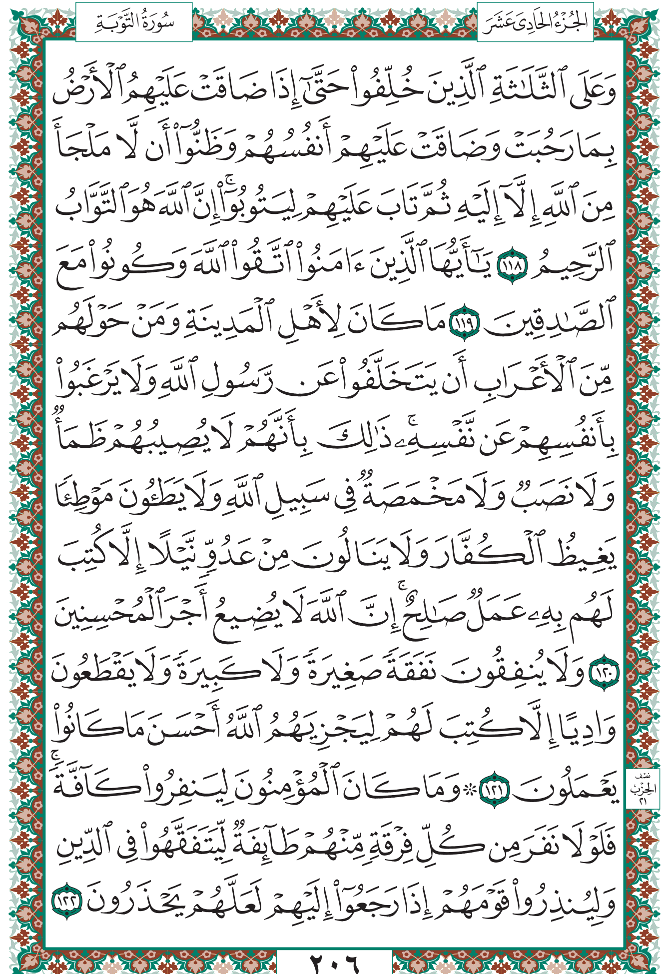
Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Аз амали Иброҳим (а), ки дар ҳаққи падари мушрикаш талаби мағфират кардааст, дар бораи дурустии дархости омурзиши гуноҳи мушрикон ҳуҷҷат овардан нодуруст аст;

2.Гуноҳ сабаби ҳама гуна мусибатҳо ва маҳрум мондани банда аз тавфиқи Парвардигор мегардад;

3.Худо Подшоҳи ҳамаи мавҷудот ва Корсози бандагон аст. Онҳо ғайр аз Ӯ корсоз ва ёвари дигар надоранд;

4.Оятҳои карима фазли саҳобагони Паёмбар (с)-ро дар қиёс ба дигарон баён мекунад.

وَعَلَى ٱلثَّلَٰثَةِ ٱلَّذِينَ خُلِّفُواْ حَتَّىٰٓ إِذَا ضَاقَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَرۡضُ
بِمَا رَحُبَتۡ وَضَاقَتۡ عَلَيۡهِمۡ أَنفُسُهُمۡ وَظَنُّوٓاْ أَن لَّا مَلۡجَأَ
مِنَ ٱللَّهِ إِلَّآ إِلَيۡهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيۡهِمۡ لِيَتُوبُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ
ٱلرَّحِيمُ ١١٨ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَكُونُواْ مَعَ
ٱلصَّٰدِقِينَ ١١٩ مَا كَانَ لِأَهۡلِ ٱلۡمَدِينَةِ وَمَنۡ حَوۡلَهُم
مِّنَ ٱلۡأَعۡرَابِ أَن يَتَخَلَّفُواْ عَن رَّسُولِ ٱللَّهِ وَلَا يَرۡغَبُواْ
بِأَنفُسِهِمۡ عَن نَّفۡسِهِۦۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ لَا يُصِيبُهُمۡ ظَمَأٞ
وَلَا نَصَبٞ وَلَا مَخۡمَصَةٞ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا يَطَـُٔونَ مَوۡطِئٗا
يَغِيظُ ٱلۡكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنۡ عَدُوّٖ نَّيۡلًا إِلَّا كُتِبَ
لَهُم بِهِۦ عَمَلٞ صَٰلِحٌۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ
١٢٠ وَلَا يُنفِقُونَ نَفَقَةٗ صَغِيرَةٗ وَلَا كَبِيرَةٗ وَلَا يَقۡطَعُونَ
وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمۡ لِيَجۡزِيَهُمُ ٱللَّهُ أَحۡسَنَ مَا كَانُواْ
يَعۡمَلُونَ ١٢١ ۞وَمَا كَانَ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ لِيَنفِرُواْ كَآفَّةٗۚ نصف الحزب ٤١
فَلَوۡلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرۡقَةٖ مِّنۡهُمۡ طَآئِفَةٞ لِّيَتَفَقَّهُواْ فِي ٱلدِّينِ
وَلِيُنذِرُواْ قَوۡمَهُمۡ إِذَا رَجَعُوٓاْ إِلَيۡهِمۡ لَعَلَّهُمۡ يَحۡذَرُونَ ١٢٢

(118)Ва дар ҳақиқат Аллоҳ (ч) тавбаи он се нафареро, ки бидуни узр ба ҷанги Табук нарафтанд ва ҳукми қабулшавии тавбаашон ба таъхир гузошта шуд, пазируфт. Онҳо Каъби писари Молик, Мирораи писари Рабиъ ва Ҳилоли писари Умайя (р) буданд. Паёмбари Худо (с) ба мардум дастур доданд, ки бо онҳо рафтуомад накунанд. Он қадар дучори андӯҳ гаштанд, ки ҳатто замин бо вуҷуди паҳноӣ бар онҳо танг гашт ва дилашон ба сабаби эҳсоси ваҳшати бар онҳо танг гашт ва ба яқин донистанд, ки барои паноҳ бурдан ҷуз Аллоҳ (ч) дигар паноҳгоҳе надоранд. Сипас Аллоҳ (ч) ба онҳо тавфиқ дод, то сидқан тавба кунанд, ва тавбаашонро пазируфт. Яқинан Ӯ нисбат ба бандагони тавбакораш Тавбапазири Меҳрубон аст.

(119)Эй мӯъминон! Бо иҷро сохтани дастурот ва парҳез аз мамнӯот аз Аллоҳ (ч) битарсед ва бо бандагони дар имону гуфтору кирдорашон содиқ ҳамроҳ бошед. Зеро ягона роҳи наҷоти шумо садоқат дар имон, гуфтор ва кирдор аст.

(120)Аҳли Мадина ва сокинони атрофи он аз бодиянишинон ҳақ надоранд, ки вақте Паёмбари Худо (с) барои ҷиҳод берун шавад, аз рафтан бо ӯ ақибнишинӣ кунанд. Ва инчунин онҳо ҳақ надоранд, ки барои ҳифзи ҷонашон ҳарис буда, дар фикри ҳифзи ҷони Паёмбар (с) набошанд. Балки барояшон лозим аст, ки ҷони худро фидо карда, ҷони Паёмбарро ҳифз кунанд. Сабаби ин дар он аст, ки ба онҳо дар роҳи Аллоҳ (ч) ҳеҷ ҳолати ташнагӣ ва хастагӣ ва гуруснагӣ намерасад ва дар ҳеҷ манзиле, ки вуҷудашон боиси хашми душман мегардад, фуруд намеоянд ва ба душман ҳеҷ осебе аз куштан, асир гирифтан, ба даст овардани моли ғанимат ё мағлуб сохтан намерасонанд, магар он ки Аллоҳ (ч) дар ивази ҳамаи ин корҳо барояшон подош менависад ва онро мепазирад. Бешак, Аллоҳ (ч) подоши бандагони некӯкорро зоеъ намегардонад, балки онро ба таври комил адо мекунад ва меафзояд.

(121)Ва онҳо ҳар моли андак ва ё бисёреро, ки харҷ менамоянд ва ҳар водиеро, ки тай мекунанд, албатта, дар ивази он барояшон савоб навишта мегардад, то Аллоҳ (ч) дар охират ба онҳо ба ивази он чи дар дунё анҷом медоданд, беҳтарин муздро диҳад.[1]

(122)Ва мӯъминонро сазовор нест, ки ҳамагӣ ба набарди душман берун шаванд, то мабодо дар сурати пирӯзии душман бар онҳо ҳама кушта шаванд. Пас чаро гурӯҳе аз онҳо ба ҷиҳод набароянд ва гурӯҳи дигар боқӣ намонанд, то Паёмбари Худо (с)-ро ҳамроҳӣ кунанд ва бо истифода аз Қуръон ва аҳкоми шаръии аз Паёмбар (с) шунидаашон донишманд шаванд ва то қавмашонро чун аз майдони ҷанг ба сӯяшон баргаштанд, бо маълумоти ҳосилкардаашон онҳоро бим диҳанд, то онҳо аз азоби илоҳӣ парҳез карда, дастуроти Ӯро ба ҷо оранд?!

Ин сухани Аллоҳ (ч) ба ҷангҳое тааллуқ дорад, ки Расули Худо (с) дар он ширкат намекарданд ва як гурӯҳро ба атроф равон сохта, дар ин кор тоифае аз саҳобагонро интихоб мекарданд.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Тақвои Аллоҳ (ч) ва садоқат дар эътиқоду гуфтору кирдор фарз буда, сабаби наҷоти ҳар банда аз ҳалокат мебошад;

2.Харҷи мол дар роҳи Аллоҳ (ч) фазилати зиёд дорад;

3.Дар умури дин донишманд шудан ба монанди ҷиҳод фарз ба ҳисоб рафта, ҷиҳоду дониш ду пояи асосии дин аст.

---

1. Дар тарҷумаи охири оят аз тафсири “**Рӯҳ-ул-маонӣ**”-и Имом Алӯсӣ (р) истифода шудааст. (**Мутарҷим**)

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَٰتِلُواْ ٱلَّذِينَ يَلُونَكُم مِّنَ ٱلۡكُفَّارِ
وَلۡيَجِدُواْ فِيكُمۡ غِلۡظَةٗۚ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلۡمُتَّقِينَ
١٢٣ وَإِذَا مَآ أُنزِلَتۡ سُورَةٞ فَمِنۡهُم مَّن يَقُولُ أَيُّكُمۡ زَادَتۡهُ
هَٰذِهِۦٓ إِيمَٰنٗاۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فَزَادَتۡهُمۡ إِيمَٰنٗا وَهُمۡ
يَسۡتَبۡشِرُونَ ١٢٤ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ فَزَادَتۡهُمۡ
رِجۡسًا إِلَىٰ رِجۡسِهِمۡ وَمَاتُواْ وَهُمۡ كَٰفِرُونَ ١٢٥ أَوَلَا
يَرَوۡنَ أَنَّهُمۡ يُفۡتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٖ مَّرَّةً أَوۡ مَرَّتَيۡنِ
ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمۡ يَذَّكَّرُونَ ١٢٦ وَإِذَا مَآ
أُنزِلَتۡ سُورَةٞ نَّظَرَ بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٍ هَلۡ يَرَىٰكُم
مِّنۡ أَحَدٖ ثُمَّ ٱنصَرَفُواْۚ صَرَفَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُم بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ
لَّا يَفۡقَهُونَ ١٢٧ لَقَدۡ جَآءَكُمۡ رَسُولٞ مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ
عَزِيزٌ عَلَيۡهِ مَا عَنِتُّمۡ حَرِيصٌ عَلَيۡكُم بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ
رَءُوفٞ رَّحِيمٞ ١٢٨ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَقُلۡ حَسۡبِيَ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ
إِلَّا هُوَۖ عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُۖ وَهُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ ١٢٩

ترتيبها ١٠ — سُورَةُ يُونُس — آياتها ١٠٩

123 Аллоҳ (ч) дар ин оят мӯъминонро ба ҷангидан бо кофирони ҳамҷивор дастур дода аст. Зеро кофирон ҳамҷивор аз сабаби наздикӣ бо мӯъминон ҳар замон метавонанд хатар эҷод кунанд. Аллоҳ (ч) мегӯяд:

Эй мӯъминон! Бо он кофироне, ки ба шумо наздиканд, биҷангед ва биёбанд дар шумо нерӯмандӣ ва шиддатро. Бояд шумо бо мақсади бим доданашон ва пешгирии шаррашон аз худ нерӯ ва шиддат нишон диҳед. Ва бидонед, ки Аллоҳ (ч) бо кӯмакаш ҳамроҳи парҳезкорон аст.

124 Ва чун Аллоҳ (ч) бар Паёмбараш (с) сураеро фуруд орад, дар ҳол баъзеи мунофиқон бо мақсади тамасхур мепурсанд: "**Ин сураи ба Муҳаммад нозилшуда имони кадоми шуморо афзун сохт?**" Пас аммо он касоне, ки ба Аллоҳ (ч) ва Расулаш имон доранд, нузули сура имонашонро афзун месозад ва онҳо аз нузулаш шод мешаванд. Зеро дар ваҳйи илоҳӣ фоидаҳои дунёву охираташон аст.

125 Ва аммо мунофиқон, пас фуруд омадани Қуръон бо аҳком ва қиссаҳояш мараз ва палидиашонро бар мараз ва палидиашон афзун месозад, зеро онҳо пайғомро дурӯғ медонанд. Бинобар ин, бемории қалбашон бо нузули оятҳои Қуръон бештар мешавад. Чунки ҳар вақт аз сӯи Аллоҳ (ч) чизе фуруд ояд, дар он шубҳа мекунанд. Ва ин аҳли нифоқ ҳаёти худро дар куфр, фисқ ва исён сипарӣ намуда, аз он тавба намекунанд ва оқибат дар ҳолати куфр мемиранд.

126 Оё мунофиқон бо ибрат наменигаранд, ки Аллоҳ (ч) ҳама сола як ё ду маротиба бо бардоштани пардаи нифоқ ва шармандаву расво кунонидан онҳоро меозмояд?! Сипас, бо вуҷуди он ки медонанд ин озмоишро нисбаташон Аллоҳ (ч) карда аст, аз куфру нифоқи хеш тавбаи самимона намекунанд ва аз мусибати бар сарашон омада ибрат намегиранд.

127 Ва чун Аллоҳ (ч) ба Паёмбараш сураеро нозил гардонад, ки дар он аҳволи мунофиқон зикр шудааст, баъзеашон ба баъзеи дигар нигоҳ карда мегӯянд: "**Оё касе шуморо мебинад**?" Агар касе онҳоро надида бошад, бо ғазаб ва норозигӣ аз он маҷлис бармегарданд. Огоҳ бошед! Аллоҳ (ч) қалбашонро ба сабаби он ки мардуми нофаҳманд ва бо андешидан дар бораи оятҳои Қуръон ҳақро намеҷӯянд, аз ҳидоят ва некӣ баргардонида аст.

128 Ба дурустӣ, ба сӯи шумо мардуми араб, Паёмбаре аз навъи худи шумо омада аст. Ӯ мисли шумо араб аст. Он чи шуморо ба ранҷ андозад, ӯро низ ба ранҷ меандозад ва дучори машаққат шуданатонро намехоҳад, рағбаташ бар ҳидоят ва таваҷҷӯҳ ба шумо бағоят зиёд буда, хусусан нисбат ба мӯъминон бисёр мушфиқу меҳрубон аст.[1]

129 Пас агар онҳо баъд аз ин аз ту рӯй гардонида, ба нубувватат, имон наоранд, ба онҳо бигӯ: "**Барои ман Аллоҳ (ч) басанда аст. Ғайр аз Ӯ маъбуди барҳақ нест. Дар корҳоям танҳо бар Ӯ такя кардаам ва Ӯ Парвардигори тахти бузург аст**."

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Вақте қаламрави кишварҳои исломӣ васеъ шуда, ниёз пайдо шавад, нахуст алайҳи наздиктарин кофирон ҷангидан фарз аст;

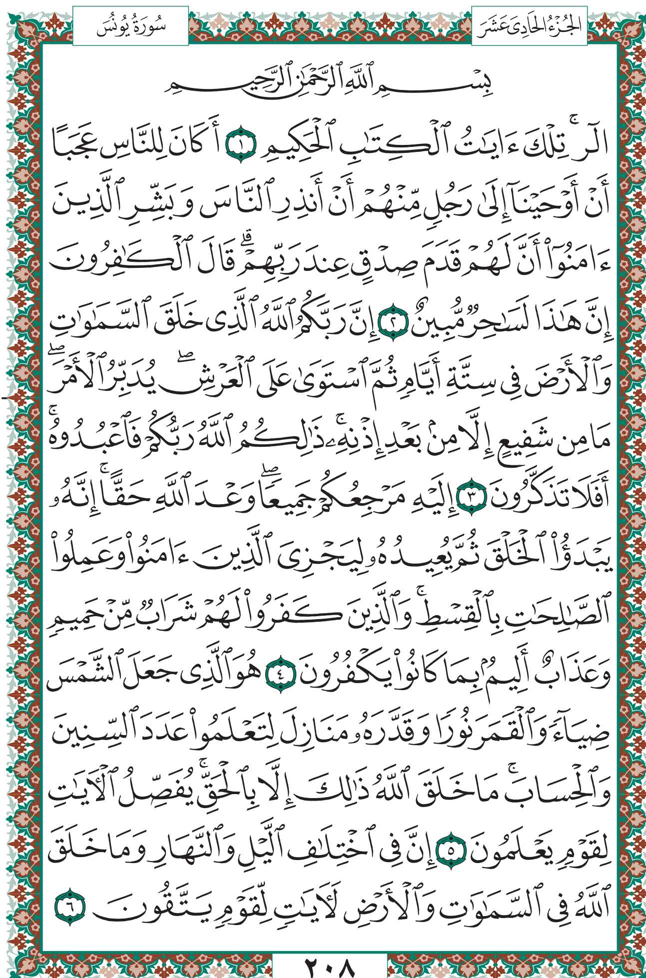
2.Оятҳои карима ҳолати мунофиқонро ҳангоми нузули Қуръон баён намудааст. Вақти фуруд омадани оятҳои карима ҳолати изтироб мунофиқонро фаро мегирифт;

3.Дар ин оятҳои муборака дараҷаи меҳрубонии Паёмбар (с) ба мӯъминон ва ҳирсашон ба ҳидояти бандагон баён шудааст;

4.Оятҳои карима далели он аст, ки имон каму зиёд гашта, доим барои ҳар шахси мӯъмин аз назар гузаронидани ҳолати имонӣ лозим ва зарур мебошад. Бояд онро навсозӣ карда, парвариш диҳад, то эътиқодаш ҳамеша дар ҳолати болоравӣ қарор гирад.

1. Калимаи "رءوف" иборат аз талош барои дур сохтани зарар ва калимаи "رحيم" иборат аз талош барои ҷалби манфиат аст. Яъне, Паёмбар (с) нисбат ба мӯъминон пайваста талош менамуданд, ки зарареро аз онҳо дур кунанд ва фоидаеро барояшон ҷалб созанд. (**Мутарҷим**)

СУРАИ “ЮНУС”
АЗ СУРАҲОИ НОЗИЛШУДА ДАР МАККАИ МУКАРРАМА
АЗ РӮИ ТАРТИБ ДАҲУМ СУРАИ ҚУРЪОНИ КАРИМ
ДОРОИ ЯКСАДУ НУҲ ОЯТ

سُورَةُ يُونُس
الجُزْءُ الحَادِي عَشَر
بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ
الٓرۚ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡحَكِيمِ ١ أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا
أَنۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ رَجُلٖ مِّنۡهُمۡ أَنۡ أَنذِرِ ٱلنَّاسَ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓاْ أَنَّ لَهُمۡ قَدَمَ صِدۡقٍ عِندَ رَبِّهِمۡۗ قَالَ ٱلۡكَٰفِرُونَ
إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٞ مُّبِينٌ ٢ إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ يُدَبِّرُ ٱلۡأَمۡرَۖ
مَا مِن شَفِيعٍ إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ إِذۡنِهِۦۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُوهُۚ
أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ٣ إِلَيۡهِ مَرۡجِعُكُمۡ جَمِيعٗاۖ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقًّاۚ إِنَّهُۥ
يَبۡدَؤُاْ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ لِيَجۡزِيَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ بِٱلۡقِسۡطِۚ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَهُمۡ شَرَابٞ مِّنۡ حَمِيمٖ
وَعَذَابٌ أَلِيمُۢ بِمَا كَانُواْ يَكۡفُرُونَ ٤ هُوَ ٱلَّذِي جَعَلَ ٱلشَّمۡسَ
ضِيَآءٗ وَٱلۡقَمَرَ نُورٗا وَقَدَّرَهُۥ مَنَازِلَ لِتَعۡلَمُواْ عَدَدَ ٱلسِّنِينَ
وَٱلۡحِسَابَۚ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ ذَٰلِكَ إِلَّا بِٱلۡحَقِّۚ يُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ
لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ٥ إِنَّ فِي ٱخۡتِلَٰفِ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ
ٱللَّهُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَّقُونَ ٦
٢٠٨

Баъзе аз мақсадҳои асосии ин сураи муборака:

Бо истифода аз ҳуҷҷату бурҳон рӯёрӯӣ бо шахсоне, ки пайғоми осмониро дурӯғ мешуморанд. Инчунин аз роҳи тарғиб сохтан ва бим додан даъват намудани онҳо ба пазируфтани имон.

Тафсир:

1 **“Алиф, Лом, Ро.”**[1] Оятҳои дар ин сура тиловатшаванда оятҳои Қуръони устуворест, ки дорои ҳикмат ва аҳкоми зиёд аст.

2 Оё ҳайрати мардумро он барангехта аст, ки Мо пайғоми Худро ба марде аз навъи онҳо фиристода, дастур дода гуфтем: “**Эй Паёмбар, мардумро аз азоби Аллоҳ (ч) битарсон ва мӯъминонро башорат бидеҳ, ки онҳоро назди Парвардигорашон ҷойгоҳи баланд аст.**”?! Ин подош дар ивази амали шоистаи ичро кардаашон аст. Кофирон мегӯянд: “**Бегумон ин марде, ки ин оятҳоро оварда аст, ҷодугари ошкор аст.**”

3 Эй ҳайратзадагон, ҳамоно Парвардигори шумо Худовандест, ки осмонҳоро бо ҳама бузургиаш ва заминро бо ҳама паҳноиаш дар шаш рӯз офарид, сипас он гуна ки шоистаи Зоташ буда, кунҳи он аз фаҳму идроки башар хориҷ аст, болои тахт баромад. Пас читавр дар мавриди он ки Ӯ мардеро аз навъи худи шумо паёмбар фиристода аст, тааҷҷуб мекунед?! Ва Ӯ ягона Зотест, ки кори махлуқотро дар мамлакати васеи Худ тибқи иродааш ҳакимона тадбир мекунад. Ва касе ҳақ надорад, ки наздаш дар бораи касе шафоат кунад, магар баъд аз рухсат доданаш ва розӣ буданаш аз шахси шафоаткунанда. Ин Аллоҳи Парвардигори шумост. Пас танҳо Ӯро бипарастед. Оё аз ин далелҳои ягонагии Аллоҳ (ч) панд намегиред?! Зеро ҳар кас андактарин идроки ибрат гирифтан дорад, инро медонад ва зуд ба Парвардигори оламиён имон меорад.

4 Рӯзи қиёмат бозгашти ҳамаатон танҳо ба сӯи Ӯ буда, шуморо ба ҷазои аъмолатон мерасонад. Аллоҳ (ч) дар ин бора ба мардум ваъдаи содиқона додааст. Ҳеҷ гоҳ Аллоҳ (ч) ба ваъдааш хилоф намекунад. Ӯ ба ин Қодир аст. Мавҷудотро бе намунаи пешина пайдо мекунад, сипас онро баъди марг бармегардонад, то касонеро, ки имон овардаанд ва амалҳои нек кардаанд, одилона подош диҳад. Аз некиҳои онон чизеро кам намекунад ва бар бадиҳояшон намеафзояд. Ва барои касоне, ки ба Аллоҳ (ч) ва Расулаш кофир мешаванд, нӯшидание аз оби бағоят сӯзон аст. Он нӯшиданӣ рӯдаҳояшонро пора-пора месозад. Ва низ ба сабаби куфрашон барояшон азоби дардовар аст.

5 Ӯ Зотест, ки офтобро нурафшон ва моҳро тобон гардонид ва барои ҳаракати моҳ бисту ҳашт манзилро муайян гардонид. Мурод аз манзилҳои моҳ масофаест, ки дар ҳар шабу рӯз онро тай мекунад. То шумо мардум ба василаи офтоб адади рӯзҳо ва ба василаи моҳ адади моҳу солҳоро бидонед. Аллоҳ (ч) осмонҳову замин ва мавҷудоти байни онҳоро ҷуз ба ҳақ ва ҳикмат наофаридааст, то қудрату азамати Хешро ба мардум ошкор намояд. Аллоҳ (ч) ин далелҳои возеҳи ваҳдонияти Худро барои қавме баён мекунад, ки чӣ будани истидлол бо ин гуна ҳуҷҷатҳоро медонанд.

6 Ба дурустӣ ки дар пайи якдигар омадани шаб ва рӯз, торикиву рӯшноӣ, кӯтоҳ ва дарозшавии он ду ва тамоми мавҷудоти осмонҳо ва замин барои бандагоне, ки бо иҷрои дастурот ва парҳез аз мамнӯот аз Аллоҳ (ч) метарсанд, аломатҳои қудрати Ӯст.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Оятҳои карима нубуввати Паёмбар (с)-ро исбот намуда, фиристодани ӯро кори мутобиқи талаботи ақл медонад, ки ҷои тааҷҷуб надорад;

2.Офариниши осмонҳову замин ва кулли мавҷудот, тадбири корҳо, муайян кардани андозаи замонҳо, дигаргуншавии шабу рӯз, ҳамаи инҳо аломатҳои бузурги далолаткунандаи сазовори ибодат будани Аллоҳ (ч) мебошанд;

3.Рӯзи қиёмат танҳо касе шафоат мекунад, ки Аллоҳ (ч) барояш рухсат дода, аз гуфтору кирдори шафоаткунанда розӣ бошад;

4.Муайян шудани ҳаракати офтоб ва манзилҳои моҳ аз ҷониби Аллоҳ (ч) бандагонро дар боби сабти таърих ва шинохти адади рӯзҳову солҳо мусоидат мекунад.

1. Дар оғози сураи Бақара сухан оиди тафсири оятҳои шабеҳи ин ҳуруф гузаштааст. (Аз муаллифон)

إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يَرۡجُونَ لِقَآءَنَا وَرَضُواْ بِٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَٱطۡمَأَنُّواْ
بِهَا وَٱلَّذِينَ هُمۡ عَنۡ ءَايَٰتِنَا غَٰفِلُونَ ٧ أُوْلَٰٓئِكَ مَأۡوَىٰهُمُ
ٱلنَّارُ بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ٨ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ يَهۡدِيهِمۡ رَبُّهُم بِإِيمَٰنِهِمۡۖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهِمُ
ٱلۡأَنۡهَٰرُ فِي جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ٩ دَعۡوَىٰهُمۡ فِيهَا سُبۡحَٰنَكَ
ٱللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمۡ فِيهَا سَلَٰمٞۚ وَءَاخِرُ دَعۡوَىٰهُمۡ أَنِ ٱلۡحَمۡدُ
الحزب ٢١ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٠ ۞ وَلَوۡ يُعَجِّلُ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ ٱلشَّرَّ
ٱسۡتِعۡجَالَهُم بِٱلۡخَيۡرِ لَقُضِيَ إِلَيۡهِمۡ أَجَلُهُمۡۖ فَنَذَرُ ٱلَّذِينَ
لَا يَرۡجُونَ لِقَآءَنَا فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ يَعۡمَهُونَ ١١ وَإِذَا مَسَّ ٱلۡإِنسَٰنَ
ٱلضُّرُّ دَعَانَا لِجَنۢبِهِۦٓ أَوۡ قَاعِدًا أَوۡ قَآئِمٗا فَلَمَّا كَشَفۡنَا
عَنۡهُ ضُرَّهُۥ مَرَّ كَأَن لَّمۡ يَدۡعُنَآ إِلَىٰ ضُرّٖ مَّسَّهُۥۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ
لِلۡمُسۡرِفِينَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ١٢ وَلَقَدۡ أَهۡلَكۡنَا ٱلۡقُرُونَ
مِن قَبۡلِكُمۡ لَمَّا ظَلَمُواْ وَجَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَمَا كَانُواْ
لِيُؤۡمِنُواْۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ١٣ ثُمَّ جَعَلۡنَٰكُمۡ
خَلَٰٓئِفَ فِي ٱلۡأَرۡضِ مِنۢ بَعۡدِهِمۡ لِنَنظُرَ كَيۡفَ تَعۡمَلُونَ ١٤

7 Ҳамоно кофироне, ки умедвори мулоқоти Аллоҳ (ч) нестанд, то аз азоби Ӯ биҳаросанд ва ё ба раҳматаш тамаъ намоянд ва дар ивази ҳаёти абадии охират ҳаёти дунёи фониро писандида ва дилашон бо хушҳолӣ ба он ором гирифтааст ва он касоне, ки аз оятҳо ва далелҳои Аллоҳ (ч) рӯй тофта дар ғафлат мондаанд -
8 қароргоҳи ин ҷамоаи мавсуф ба сабаби касб намудани куфр ва дурӯғ донистани қиёмат оташи дӯзах аст.
9 Ба дурустӣ, касоне, ки ба Аллоҳ (ч) имон оварда, корҳои шоиста кардаанд, Аллоҳ (ч) барояшон ба сабаби имон овардан ҳидояти иҷрои амали солеҳи ҷалбсозандаи ризои Худро рӯзӣ месозад. Сипас Аллоҳ (ч) онҳоро дар рӯзи охират ба боғҳои дорои неъмате дохил менамояд, ки аз зери дарахтҳо ва қасрҳои он рӯдрҳо ҷорӣ аст.
10 Дуои онҳо дар ҷаннат аз тасбеҳ ва ба покӣ ёд кардани Аллоҳ (ч) иборат аст ва дуруди Аллоҳ (ч) ва фариштагон бар онҳо ва дуруди баъзе бар баъзеи дигар гуфтани “**Салом бар шумо аз ҳар нохушӣ**” аст. Ва хотимаи дуои онҳо гуфтани “**Сипос ба Аллоҳи Парвардигори ҳамаи мавҷудот**” аст.
11 Ва агар Аллоҳ (ч) дуои бади мардумро, ки ҳангоми ғазаб бар худ ва молу фарзандонашон мекунанд, мепазируфт, он гуна ки барои ба даст овардани неъмат мешитобанд, бешак, ҳамагӣ ҳалок мешуданд. Аммо Аллоҳ (ч) ба онҳо мӯҳлат медиҳад. Пас Аллоҳ (ч) он касонеро, ки дар интизори мулоқот бо Ӯ дар рӯзи қиёмат нестанд, чунки на ба раҳматаш умед ва на аз азобаш ҳарос доранд, дар ҳоли саргардонию шубҳаашон раҳо месозад.
12 Ва агар ба инсони бо гуноҳ бар ҷони худ зулмкарда беморӣ ва ё бадҳолӣ расад, зуд ба умеди он ки мушкилоташ бартараф шавад, ба паҳлӯ такякунон ё нишаста ва ё рост истода, бо хориву зорӣ аз Мо илтиҷо мекунад. Пас чун Мо дуои ӯро пазируфта, зиёнашро бартараф намоем, корҳои гузаштаи худро идома медиҳад, гӯё ин ки барои дур сохтани мусибаташ ба Мо бо зорию дуо муроҷиат накардааст. Ҳамон тавре, ки барои ин шахси аз Аллоҳ (ч) рӯйтофта амали идома додани гумроҳӣ зинат дода шудааст, ҳамин гуна ба касони таҷовузкунандаи марзҳои илоҳӣ куфру маъсият ороиш дода шудааст. Бинобар ин, онро тарк намекунанд.
13 Ва эй мушрикон, Мо бешак, умматҳои пеш аз шумо гузаштаро чун бо таксиби паёмбарон ва содир намудани гуноҳ бар ҷонашон зулм карданд, ҳалок сохтем. Ва паёмбаронашон аз сӯи Мо ба онҳо далелҳои равшани исботсозандаии дурустии нубувватро оварданд, пас имон овардан ба онҳо муяссар нашуд, зеро барои қабули он қасдан омодагӣ надиданд. Барои ҳамин Аллоҳ (ч) онҳоро бар ҳоли худ вогузошта, аз тавфиқи имон овардан маҳрумашон гардонид. Чунончи Мо ин қавми ситамгарро ҷазо додем, ҳамин гуна дар ҳар замону макон қавмиятҳои шабеҳашонро ҷазо медиҳем.
14 Сипас шумо мардумро барои он умматҳои таксибкунандае, ки дар гузашта ҳалок сохтем, ҷонишин гардонидем, то бубинем чӣ гуна амал мекунед. Оё кори нек мекунед, то ин ки дар ивази он савоб дода шавед ё ба амали бад даст мезанед, то он амалатон сабаби ба уқубат гирифтор шуданатон гардад?

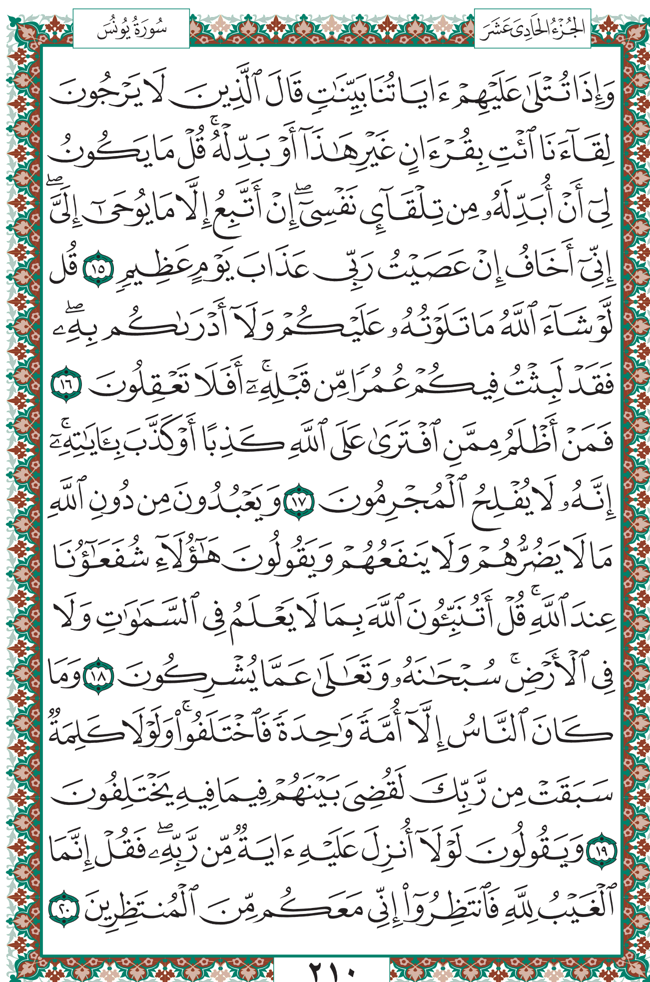
Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Худо аз рӯи лутфу меҳрубонӣ дуои бади мардумро дар ҳаққи худ ва фарзандонашон қабул намекунад;

2.Оятҳои карима ҳолати инсонро дар вақти тангиву кушодӣ баён карда аст. Агар шахс дар вазъияти сахт қарор гирад, дар ҳол ба дуову зорӣ рӯй меорад ва ба муҷарради хуб шудани ҳолаташ аз дуо рӯй метобад. Худо бо овардани ояти мазкур бандагонро аз ин гуна сифатҳо барҳазар медорад;

3.Сабаби асосии ҳалокати умматҳои қаблӣ маъсият ва ситамкорӣ буд.

15 Ва вақте барои онҳо оятҳои равшани исботкунандаи ягонагии Аллоҳ (ч) тиловат карда шавад, мункирони зиндашавии баъд аз марг, ки ба савоб умед ва аз уқубат тарс надоранд, мегӯянд: “**Эй Муҳаммад, барои мо ғайри Қуръон, ки бутпарастиро мазаммат менамояд, китоби дигар биёр ё онро бо мансух сохтани баъзе ва ё ҳамааш мутобиқи хостаҳои мо дигаргун бисоз.**” Эй Паёмбар, ба онҳо бигӯ: “**Барои ман аз пеши худ тағйир додани Каломи Аллоҳ (ч) дуруст нест ва қудрати овардани китоби дигарро низ надорам, балки танҳо Аллоҳ (ч) тавон дорад, ки он чиро аз ин Китоб хоҳад, дигаргун мегардонад. Пас ман ба ҷуз аз он чи Аллоҳ (ч) бароям пайғом мефиристад, пайравӣ намекунам. Ҳамоно ман аз он ҳарос дорам, ки агар дархости шуморо иҷро карда, Парвардигорамро нофармонӣ кунам, дар қиёмат ба азоби азим мубтало мегардам.**”

الجزء الحادي عشر — سورة يونس

وإذا تتلى عليهم آياتنا بينات قال الذين لا يرجون
لقاءنا ائت بقرآن غير هذا أو بدله قل ما يكون
لي أن أبدله من تلقاء نفسي إن أتبع إلا ما يوحى إلي
إني أخاف إن عصيت ربي عذاب يوم عظيم ١٥ قل
لو شاء الله ما تلوته عليكم ولا أدراكم به
فقد لبثت فيكم عمرا من قبله أفلا تعقلون ١٦
فمن أظلم ممن افترى على الله كذبا أو كذب بآياته
إنه لا يفلح المجرمون ١٧ ويعبدون من دون الله
ما لا يضرهم ولا ينفعهم ويقولون هؤلاء شفعاؤنا
عند الله قل أتنبئون الله بما لا يعلم في السماوات ولا
في الأرض سبحانه وتعالى عما يشركون ١٨ وما
كان الناس إلا أمة واحدة فاختلفوا ولولا كلمة
سبقت من ربك لقضي بينهم فيما فيه يختلفون
١٩ ويقولون لولا أنزل عليه آية من ربه فقل إنما
الغيب لله فانتظروا إني معكم من المنتظرين ٢٠

٢١٠

16 Эй Паёмбар, бигӯ: “**Агар Аллоҳ (ч) мехост, ман ҳаргиз ин Қуръонро бар шумо тиловат ва таблиғ намекардам ва агар Аллоҳ (ч) мехост, шуморо ба василаи забони ман аз Қуръон бохабар намесохт. Ба дурустӣ, ман қабл аз нузули Қуръон дар байни шумо замони тӯлонӣ (чил сол) зиндагӣ карда, хондан ва навиштан наметавонистам ва дар ҷусутҷӯи он ҳам набудам. Пас оё бо ақли худ дарк намекунед, ки он чи бароятон овардаам, аз назди Аллоҳ (ч) омада, ман дар он дахл надорам**?!”

17 Пас ҳеҷ кас аз шахсе, ки бар Аллоҳ (ч) дурӯғ бофта аст ё оятҳои Ӯро дурӯғ шумурда аст, золимтар нест. Модом ки чунин аст, пас ман чӣ гуна дар ҳаққи Аллоҳ (ч) дурӯғ бофта, Қуръонро тағйир медодаам?! Бегумон шахсоне, ки бо дурӯғбофӣ бар Парвардигор марзҳои муқарар кардаи Ӯро мегузаранд, ҳаргиз растагор намегарданд.

18 Ва мушрикон ғайр аз Аллоҳ (ч) маъбудҳоеро мепарастанд, ки қудрати ба онҳо расонидани фоида ва зарарро надоранд. Ҳол он ки маъбуди ҳақиқӣ ин корро карда метавонад. Ва мушрикон дар бораи маъбудҳояшон мегӯянд: “**Инҳо дар назди Аллоҳ (ч) моро шафоат мекунанд. Аз ин рӯ, Аллоҳ (ч) моро барои гуноҳонамон уқубат намекунад**.” Эй Паёмбар, ба онҳо бигӯ: “**Оё мехоҳед Аллоҳ (ч)-ро аз шарик доштанаш хабар созед, дар ҳоле ки Ӯ дар осмонҳову замин анбозеро барои Худ намедонад. Аллоҳ (ч) аз он суханони ботилу дурӯғе, ки мушрикон мегӯянд, пок ва бартар аст**.”

19 Ва бегумон мардум дар ибтидо уммати якпорчаи мӯъмини яктопараст буданд, пас ихтилоф карданд. Баъзеашон мӯъмин монданд ва баъзеи дигарашон кофир шуданд. Ва агар тақдири Парвардигорат қаблан намегузашт, ки дар ин дунё дар байнашон оиди масъалаҳои ихтилофиашон доварӣ намекунад, балки дар қиёмат доварӣ мекунад, ба дурустӣ, дар ҳамин дунё дар байни онҳо доварӣ мекард ва шахси ҳидоятёфта аз гумроҳ ҷудо мешуд.

20 Ва мушрикон мегӯянд: “**Чаро барои Муҳаммад аз ҷониби Парвардигораш ҳеҷ мӯъҷизае нозил намешавад, ки ростгӯиашро исбот кунад**?!” Эй Паёмбар, дар ҷавоби онҳо бигӯ: “**Фуруд омадани мӯъҷизаҳо масъалаи ғайбӣ буда, онро танҳо Аллоҳ (ч) медонад. Пас мунтазири мӯъҷизаҳое бимонед, ки омадани онро пешниҳод кардед. Ба дурустӣ, ман низ бо шумо мунтазири фуруд омадани он мемонам**.”

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Ба монанди муносибати яҳудиҳо бо Таврот дурӯғ бофтан бар Аллоҳ (ч) ва тағйир додани Каломи Ӯ гуноҳи бағоят бузург аст;

2.Фоидаву зарар танҳо дар дасти Аллоҳи Ягона аст;

3.Даъвои мушрикон, ки гӯё бутҳояшон назди Аллоҳ (ч) шафоат мекунанд, ботил ва беасос аст;

4.Пайравии ҳавои нафс ва дар масъалҳои динӣ ихтилоф намудан сабаби асосии парокандагӣ аст.

وَإِذَآ أَذَقۡنَا ٱلنَّاسَ رَحۡمَةٗ مِّنۢ بَعۡدِ ضَرَّآءَ مَسَّتۡهُمۡ إِذَا لَهُم مَّكۡرٞ
فِيٓ ءَايَاتِنَاۚ قُلِ ٱللَّهُ أَسۡرَعُ مَكۡرًاۚ إِنَّ رُسُلَنَا يَكۡتُبُونَ مَا تَمۡكُرُونَ ٢١
هُوَ ٱلَّذِي يُسَيِّرُكُمۡ فِي ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا كُنتُمۡ فِي ٱلۡفُلۡكِ
وَجَرَيۡنَ بِهِم بِرِيحٖ طَيِّبَةٖ وَفَرِحُواْ بِهَا جَآءَتۡهَا رِيحٌ عَاصِفٞ
وَجَآءَهُمُ ٱلۡمَوۡجُ مِن كُلِّ مَكَانٖ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمۡ أُحِيطَ بِهِمۡ
دَعَوُاْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ لَئِنۡ أَنجَيۡتَنَا مِنۡ هَٰذِهِۦ لَنَكُونَنَّ
مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ٢٢ فَلَمَّآ أَنجَىٰهُمۡ إِذَا هُمۡ يَبۡغُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ
ٱلۡحَقِّۗ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّمَا بَغۡيُكُمۡ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمۖ مَّتَٰعَ ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَاۖ ثُمَّ إِلَيۡنَا مَرۡجِعُكُمۡ فَنُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٢٣
إِنَّمَا مَثَلُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا كَمَآءٍ أَنزَلۡنَٰهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ فَٱخۡتَلَطَ
بِهِۦ نَبَاتُ ٱلۡأَرۡضِ مِمَّا يَأۡكُلُ ٱلنَّاسُ وَٱلۡأَنۡعَٰمُ حَتَّىٰٓ إِذَآ
أَخَذَتِ ٱلۡأَرۡضُ زُخۡرُفَهَا وَٱزَّيَّنَتۡ وَظَنَّ أَهۡلُهَآ أَنَّهُمۡ قَٰدِرُونَ
عَلَيۡهَآ أَتَىٰهَآ أَمۡرُنَا لَيۡلًا أَوۡ نَهَارٗا فَجَعَلۡنَٰهَا حَصِيدٗا كَأَن لَّمۡ تَغۡنَ
بِٱلۡأَمۡسِۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ ٢٤ وَٱللَّهُ يَدۡعُوٓاْ
إِلَىٰ دَارِ ٱلسَّلَٰمِ وَيَهۡدِي مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ٢٥

21 Ва чун ба мушрикон баъд аз он ки дучори қаҳтсолӣ ва ранҷу азоб гарданд, неъмати борон ва сарсабзиро чашонем, дар ҳол онҳо оятҳои Моро тамасхур карда, дурӯғ мешуморанд. Эй Паёмбар, ба ин мушрикон бигӯ: “**Уқубат ва ҳалок кардани Аллоҳ (ч) шуморо аз макри шумо сареътар аст. Бегумон фариштагони Мо он чи макр мекунед, менависанд. Ҳеҷ чиз аз онҳо зоеъ намешавад. Вақте чизе аз фариштагон зоеъ нашавад, пас читавр аз Офаридгорашон зоеъ шавад?! Аллоҳ (ч) шуморо барои макратон ҷазо медиҳад**.”
22 Аллоҳ (ч) Зотест, ки шумо мардумро дар хушкӣ бар қадамҳо ва маркабҳоятон ва дар баҳр бар киштиҳо ба ҳаракат меандозад. То он ки дар киштиҳо бошед ва он он киштиҳо ҳамроҳи саворагонашон бо боди мувофиқ ҳаракат кунанд, саворагон аз он боди мувофиқ хушҳол гарданд. Пас вақте онҳо дар ҳолати хушҳолӣ қарор доранд, ногаҳон ба онҳо тундбод ояд ва аз ҳар тараф ба онҳо мавҷи баҳр ояд ва ғолиби гумонашон он бошад, ки ҳалок мешаванд, зуд Аллоҳи Ягонаро дуову илтиҷо мекунанд ва ҳеҷ чизро ба Ӯ шарик насохта мегӯянд: “**Савганд меҳӯрем, ки агар моро аз ин озмоиши ҳалокатовар наҷот бидиҳӣ, бегумон барои ин неъмати бароямон арзонӣ доштаат аз ҷумлаи шукргузоронат мегардем.**”
23 Пас чун Парвардигор дуояшонро қабул карда, онҳоро аз он озмоиш бираҳонад, дарҳол бо муртакиб шудани куфр ва маъсият дар замин ба ноҳақ фасод мекунанд. Эй мардум, аз ҳолати ғафлат ба худ биёед. Ҳамоно оқибати бади ситамкориатон бар зарари худи шумост ва ба Аллоҳ (ч) зиён намерасонад. Шумо аз фоидаи ситамкории хеш дар зиндагонии дунёи фонӣ ҳаловат мебаред. Сипас рӯзи қиёмат сӯи Мо бозгардонида мешавед, пас шуморо бо гунонҳони кардаатон ошно месозем ва ҷазоятон медиҳем.
24 Ба дурустӣ, сифати зиндагонии ин дунё, ки дар он ҳаловат мебаред, дар зуд сипарӣ шудан ба борони аз осмон фуруд овардаи Мо монанд аст. Пас растаниҳои замин аз донаҳо ва меваҳое, ки мардум онро истеъмол мекунанд ва гиёҳоне, ки чорпоён онро меҳӯранд, бо он борон омехта мешавад, то он ки замин ранги зебогиашро мегирад ва бо рӯйидани растаниҳои рангоранг пероста мешавад ва мардум гумон мекунанд, ки қудрати даравидани зироатҳо ва чидани меваҳои онро доранд, ногоҳагон ҳукми Мо шаб ё рӯз барои нобудсозии он маҳсулот меояд, пас онро монанди даравшуда мегардонем, гӯё он замин ба ин наздикиҳо бо дарахтон ва наботот обод набуд. Чунончи Мо бароятон ҳолати дунё ва суръати сипарӣ шуданашро баён кардем, ҳамин тавр далелҳоро барои қавме, ки андешида, панд мегиранд, баён менамоем.
25 Ва Аллоҳ (ч) ҳамаи мардумро ба сӯи ҷаннаташ, ки сарои амну амон ва осоиш аст, фаро мехонад. Мардум дар онҷо аз ҳамаи мусибату ғамҳо ва аз марг низ дар амонанд. Ва Аллоҳ (ч) ба ҳар ки аз бандагони Худ хоҳад, тавфиқи ҳидоят ба Исломро, ки роҳи расидан ба ҷаннат аст, медиҳад.

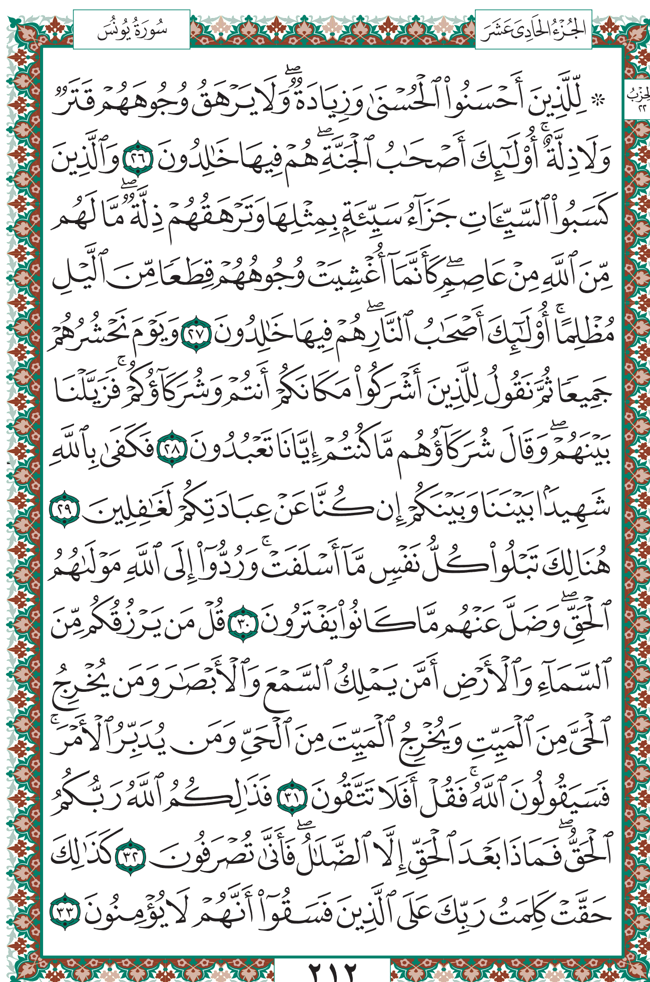
Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Тадбири илоҳӣ дар ҳаққи касоне, ки барои бандагони мӯъмин дасиса мекунанд, сареъ аст;

2.Зарари таҷовузкории инсон танҳо ба худаш бармегардад;

3.Дар ин оятҳои карима ҳақиқати дунё, суръати сипарӣ шудан ва заволи он баён шудааст. Ҳамаи неъмати дунё фанопазир аст;

4.Қароргоҳи ҳақиқии бандаи мӯъмин биҳишт мебошад. Зеро дар он неъматҳои абадӣ буда, аз мусибату ранҷҳо солим мемонад.

26 Подоши касоне, ки ибодати Аллоҳ (ч)-ро некӯ анҷом медиҳанд ва ҳаромҳоро тарк мекунанд, ҷаннат ва афзун бар он неъмати дидори Аллоҳ (ч) аст. Ва ҳаргиз чеҳраи онҳоро ғубори андӯҳ ва осори хорию расвой намегирад. Ин ҷамоат аҳли биҳишт мебошанд. Онҳо дар онҷо абадӣ мемонанд.
27 Ва касоне, ки амалҳои бади куфру маъсиятро анҷом медиҳанд, рӯзи қиёмат ҷазояшон аз азоби илоҳӣ ба мисли аъмоли бадашон аст ва чеҳраашонро осори зиллату расвой мегирад. Вақте Аллоҳ (ч) азоби Худро бар онҳо фуруд меорад, ҳеҷ боздорандае надоранд, ки монеи он азоб шавад. Он рӯз аз сабаби он ки чеҳраашонро дуди оташ ва сиёҳии зиёд мегирад, чунон менамоянд, ки гӯё чеҳраашон бо сиёҳӣ аз шаби торик пӯшонида шуда аст. Ин ҷамоаи тавсифшуда аҳли дӯзах ҳастанд. Он дар онҷо абадӣ мемонанд.
28 Ва эй Паёмбар, рӯзи қиёматро ба хотир биёр, он гоҳ, ки ҳамаи халоиқро ҷамъ мекунем, сипас ба мушрикон мегӯем: "**Эй мушрикон, шумо ҳамроҳи маъбудҳоятон, ки дар ибодат шарики Аллоҳ (ч) медонистед, дар ҷоятон биистед**." Пас маъбудҳоро аз обидонашон ҷудо мекунем. Ва он маъбудҳо аз ибодаткунандагонашон безорӣ ҷуста мегӯянд: "**Шумо дар дунё моро ибодат намекардед.**"
29 Онҷо маъбудҳои ботиле, ки мушрикон дар дунё онҳоро ғайри Аллоҳ (ч) мепарастиданд, аз ибодаткунандагон изҳори безорӣ карда, мегӯянд: "**Пас Аллоҳ (ч) Шоҳид буда, шаҳодати Ӯ басандааст, ки дар дунё аз моро парастиданатон розӣ набудем. Мо шуморо ба анҷоми он нафармудаем ва ибодататонро эҳсос намекардем.**"
30 Дар он саҳнаи бузург ҳар шахс амали дар дунё кардаашро месанҷад ва мушрикон ба сӯи Аллоҳи Парвардигори ҳақиқиашон, ки ҳисобу китоби он рӯз дар ихтиёри Ӯст, бозгардонида мешаванд. Ва он рӯз шафоатеро, ки барои бутҳо мебофтанд, аз онҳо зоеъ мешавад.
31 Эй Фиристодаи Мо, ба ин мушрикон бигӯ: "**Кӣ барои шумо аз тарафи осмон бо овардани борон ва кӣ барои шумо аз замин ба василаи наботот ва маъданҳои зери заминӣ ризқ медиҳад?! Ва кӣ монанди берун кардани инсон аз оби манӣ ва паранда аз тухм, аз ашёи беҷон махлуқи ҷондор берун месозад?! Ва кӣ монанди берун овардани оби манӣ аз ҳар ҷондор ва тухм аз паранда аз махлуқи ҷондор ашёи беҷон берун месозад?! Ва кӣ корҳои осмон ва замину дигар мавҷудотро ҷорасозӣ мекунад**?!" Пас дар посухи ин пурсишҳо хоҳанд гуфт: "**Ба дурустӣ ки иҷрокунандаи ҳамаи ин корҳо Аллоҳ (ч) мебошад**." Пас ба онҳо бигӯ: "**Модоме инро донед, пас бо иҷрои дастурот ва парҳез аз мамнӯот аз уқубати Аллоҳ (ч) парҳез намекунед?!**"
32 Пас эй мардум, Он Зоте, ки ин корҳоро мекунад, Аллоҳи Парвардигори Барҳақ ва Тадбиркунандаи корҳои шумост. Пас баъди шинохтани ҳақиқат ҷуз дурӣ аз он ва гумроҳӣ чист?! Сипас шумо чӣ гуна баъди ин ҳақиқат ба сӯи залолат бармегардед?!
33 Эй Паёмбар, чунончи сифати офаридгорӣ барои Аллоҳ (ч) собит аст, ҳамин гуна ҳукми Парвардигорат дар тақдир дар мавриди шахсоне, ки аз рӯи якравӣ аз ҳақ хориҷ гаштаанд, воҷиб шуда аст, ки онҳо ҳеҷ гоҳ имон намеоранд.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Беҳтарин неъмате, ки мӯъмин барои касби он тарғиб мешавад, дидори Парвардигор аст;

2.Оятҳои мазкур қудратмандии Аллоҳ (ч)-ро баён мекунад;

3.Дар офаридгорӣ ягона донистани Аллоҳ (ч), аммо дар ибодат ба Ӯ ширк овардан, ин навъ худошиносӣ ботил мебошад. Якҷо ҷамъ омадани ҳар ду навъи тавҳид лозим ва зарур аст;

4.Вақте Аллоҳ (ч) барои қавме ба сабаби анҷоми гуноҳ ҳукми имон наоварданро содир кунад, онҳо дигар ҳаргиз имон оварда наметавонанд.

قُلْ هَلْ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ ۚ قُلِ ٱللَّهُ يَبْدَؤُا۟
ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ٣٤ قُلْ هَلْ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَهْدِىٓ
إِلَى ٱلْحَقِّ ۚ قُلِ ٱللَّهُ يَهْدِى لِلْحَقِّ ۗ أَفَمَن يَهْدِىٓ إِلَى ٱلْحَقِّ أَحَقُّ أَن
يُتَّبَعَ أَمَّن لَّا يَهِدِّىٓ إِلَّآ أَن يُهْدَىٰ ۖ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ٣٥
وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا ۚ إِنَّ ٱلظَّنَّ لَا يُغْنِى مِنَ ٱلْحَقِّ شَيْـًٔا ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِمَا يَفْعَلُونَ ٣٦ وَمَا كَانَ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ أَن يُفْتَرَىٰ
مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِن تَصْدِيقَ ٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ ٱلْكِتَٰبِ
لَا رَيْبَ فِيهِ مِن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ٣٧ أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ ۖ قُلْ فَأْتُوا۟
بِسُورَةٍ مِّثْلِهِۦ وَٱدْعُوا۟ مَنِ ٱسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ
٣٨ بَلْ كَذَّبُوا۟ بِمَا لَمْ يُحِيطُوا۟ بِعِلْمِهِۦ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُۥ ۚ كَذَٰلِكَ
كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلظَّٰلِمِينَ ٣٩
وَمِنْهُم مَّن يُؤْمِنُ بِهِۦ وَمِنْهُم مَّن لَّا يُؤْمِنُ بِهِۦ ۚ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ
بِٱلْمُفْسِدِينَ ٤٠ وَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل لِّى عَمَلِى وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ ۖ أَنتُم
بَرِيٓـُٔونَ مِمَّآ أَعْمَلُ وَأَنَا۠ بَرِىٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ ٤١ وَمِنْهُم مَّن
يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ ۚ أَفَأَنتَ تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا۟ لَا يَعْقِلُونَ ٤٢

34 Эй Паёмбар, ба ин мушрикон бигӯ: "**Оё аз миёни маъбудҳои касе ҳаст, ки офаринишро бе намунаи собиқ оғоз бахшад, сипас баъди марг онро аз нав зинда кунад?!**" Ба онҳо бигӯ: "**Танҳо Аллоҳ (ч) офаринишро бе намунаи собиқ оғоз мебахшад ва баъди марг дубора онро зинда мекунад. Пас эй мушрикон, читавр аз ҳақиқат ба сӯи ботил бармегардед**?!"

35 Эй Паёмбар, ба онон бигӯ: "**Оё аз миёни маъбудҳои шумо касе ҳаст, ки ба сӯи ҳақ раҳнамоӣ карда тавонад?!**" Бигӯ: "**Ягона Аллоҳ ба сӯи ҳақ раҳнамоӣ мекунад. Пас барои пайравӣ Зоте, ки мардумро ба сӯи ҳақ раҳнамоӣ мекунад ва фаро мехонад, беҳтар аст ё маъбудҳои шумо, ки то раҳнамоӣ нашаванд, худашон роҳи дурустро пайдо карда наметавонанд?! Пас шуморо чӣ шудааст?! Чӣ гуна аз рӯи ботил ҳукм мекунед?! Вақте мегӯед, маъбудҳоятон дар ибодат шарики Аллоҳ ҳастанд, ин даъвоятон асос надорад ва Аллоҳ (ч) аз гуфтору пиндори ботили шумо поку бартар аст**."

36 Ва бештари мушрикон танҳо аз чизе пайрав мекунанд, ки дар бораи он илм надоранд, балки аз гумон ва шубҳа пайравӣ менамоянд. Яқинан гумону шубҳа ҷои илмро намегирад ва аз он бениёз намесозад. Ба дурустӣ, Аллоҳ (ч) корҳоеро, ки анҷом медиҳанд, медонад. Ҳеҷ як амали онҳо аз Ӯ махфӣ нест ва рӯзи қиёмат ҷазояшон хоҳад дод.

37 Ва имкон надорад, ки ин Қуръон аз сӯи ғайри Аллоҳ (ч) бофта шавад. Зеро башарият тавони монандаш оварданро надоранд. Вале ин Китоб тасдиқкунандаи китобҳои пеш аз ин гузашта ва баёнсозандаи аҳкоми мухтасари он китобҳост. Пас дар боби он ки Қуръон аз назди Парвардигори ҳамаи мавҷудот нозил шудааст, ҳеҷ шубҳае нест.

38 Балки оё ин мушрикон мегӯянд: "**Ҳамоно Муҳаммад (с) ин Қуръонро аз назди худ бофта, онро ба Аллоҳ (ч) нисбат додааст?!**" Эй Паёмбар, дар ҷавоби даъвои онҳо бигӯ: "**Агар ман, ки ҳамчун шумо инсон ҳастам, ин Китобро аз назди хеш оварда бошам, пас шумо низ сураеро монанди он биоваред ва ҳар киро метавонед, барои дар иҷрои ин кор ёриатон кардан даъват кунед. Агар дар даъвоятон, ки гӯё Қуръон сухани бофтаи дурӯғ аст, содиқ ҳастед, талабамро ба ҷо оред**." Ва ҳеҷ гоҳ шумо аз уҳдаи ин кор намебароед. Қудрат надоштанатон дар иҷрои ин кор, ҳол он ки шумо аҳли фасоҳат ва балоғат ҳастед, далели он аст, ки Қуръон аз ҷониби Аллоҳ (ч) фуруд омада аст.

39 Пас ба ин дархости Паёмбар (с) посух нагуфтанд, балки қабл аз андешидан дар бораи Қуръон ва фаҳмидани он ва қабл аз он ки азоби дар Қуръон аз он бим додашудаашон воқеъ шавад, ба дурӯғ донистани он шитофтанд, дар ҳоле ки вақти омадани азоб наздик аст. Умматҳои гузашта низ китобҳои осмониро дурӯғ ҳисобиданд ва бар онҳо азоби илоҳӣ омад. Пас эй паёмбар, дар бораи умматҳои такзибкунандаи гузашта биандеш, ки фарҷоми корашон бо чӣ анҷомид. Аллоҳ (ч) ҳамаашонро нобуд сохт.

40 Ва аз мушрикон касоне ҳастанд, ки қабл аз марг ба Қуръон имон меоранд ва баъзеи дигарашон бо якравӣ ва саркашӣ то дами марг ба он имон намеоранд ва Парвардигори ту Паёмбар дар бораи касоне, ки бар куфри худ пофишорӣ мекунанд, Донотар аст. Бегумон онҳоро ба сазои кардаҳояшон мерасонад.

41 Пас, эй Паёмбар, агар қавмат туро ба дурӯғгӯӣ нисбат диҳанд, ба онҳо бигӯ: "**Савоби амали ман барои ман буда, кайфарашро ҳам худ таҳаммул мекунам ва савоби амали шумо барои шумо буда, уқубаташро низ худ таҳаммул мекунед. Шумо аз ҷазои он чи ман мекунам, барӣ ҳастед ва ман аз ҷазои он чи шумо мекунед, барӣ ҳастам**."

42 Ва эй Паёмбар, вақте Қуръон мехонӣ, баъзеи мушрикон ба хондаҳоят гӯш меандозанд, вале на ба мақсади пазируфтан ва аз он итоат кардан. Пас оё ту метавонӣ суханатро ба шахсони аз шунавоӣ маҳрум шунавонӣ, агарчи намефаҳмида бошанд. Ҳамин гуна қавмеро, ки аз шунидани ҳақ кар ҳастанд ва онро намефаҳманд, ҳидоят карда наметавонӣ.

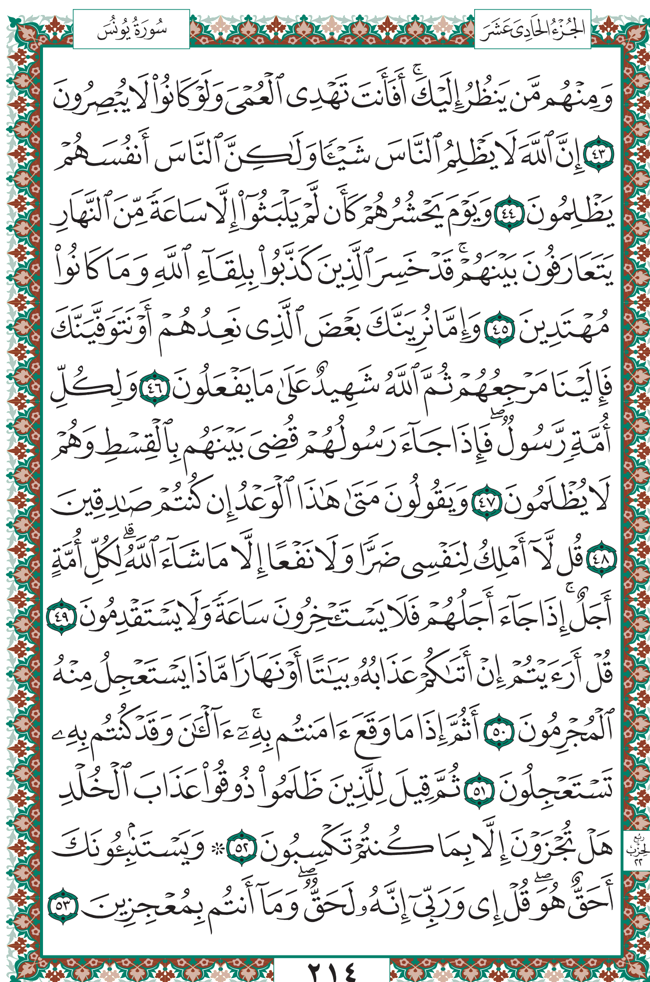
Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Тавфиқи ҳидоят ба сӯи ҳақиқат танҳо дар ихтиёри Аллоҳ (ч) аст ва каси дигар ин қудратро надорад;

2.Аллоҳ (ч) бандагонро барои расидан ба илм, ҳақиқат ва тарки шакку гумон ба ҷустуҷӯи далел тарғиб мекунад;

3.Ҳеҷ кас то рӯзи абад қудрат надорад, ки ҳатто як оят монанди оятҳои Қуръони карим биёрад;

4.Такзиби мушрикон нисбат ба Қуръон пеш аз андешидан ва ба маъноаш сарфаҳм рафтан, нишонаи бехирадии онҳо аст.

الجزء الحادي عشر — سورة يونس

وَمِنْهُم مَّن يَنظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنتَ تَهْدِي الْعُمْيَ وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ
٤٣ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَٰكِنَّ النَّاسَ أَنفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ٤٤ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَأَن لَّمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ
يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا
مُهْتَدِينَ ٤٥ وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ
فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ ٤٦ وَلِكُلِّ
أُمَّةٍ رَّسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ٤٧ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ
٤٨ قُل لَّا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ
أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ٤٩
قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيَاتًا أَوْ نَهَارًا مَّاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ
الْمُجْرِمُونَ ٥٠ أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ آمَنتُم بِهِ آلْآنَ وَقَدْ كُنتُم بِهِ
تَسْتَعْجِلُونَ ٥١ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ
هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ٥٢ ۞ وَيَسْتَنبِئُونَكَ
أَحَقٌّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ ٥٣

الحزب ٢٢

٢١٤

(43) Ва эй Паёмбар, баъзеи мушрикон ба сӯят менигаранд ва он чи аз ҳақ овардӣ, мебинанд, аммо амал намекунанд. Пас оё ту метавонӣ кӯронро раҳ намоӣ ва бино созӣ, агарчи намедида бошанд, Ту қудрати инро надорӣ. Ҳам-чунин шахси кӯрдилро ҳидоят карда наметавонӣ.

(44) Ба дурустӣ, Аллоҳ (ҷ) аз ситам кардани бандагон пок аст. Ӯ дар ҳаққи онҳо ба андозаи як зарра зулм намекунад. Вале онҳо бо таассуби ботил ва саркашӣ худро ба ҳалокат афканда, бар ҷони хештан ҷавр мекунанд.

(45) Ва рӯзе, ки Аллоҳ (ҷ) мардумро дар қиёмат барои бозпурсӣ ҷамъ меорад, гӯё ин ки онҳо дар дунё ва олами қабр аз як соат бештар наисто-даанд. Он рӯз баъзеашон баъзеи дигарро мешиносанд. Сипас, аз шиддати мушоҳидаи даҳшатҳои қиёмат шиносоиашон бо якдигар қатъ мегардад. Ҳамоно касоне, ки мулоқоти Аллоҳ (ҷ)-ро дар рӯзи қиёмат дурӯғ ҳисобиданд, зиён кардаанд. Ва дар дунё ба рӯзи растохез имон надоштанд, то аз зиёни қиёмат солим бимонанд.

(46) Ва эй Паёмбар, Мо баъзеи уқубатеро, ки ба онҳо ваъда додаем, ё пеш аз маргат ба ту нишон медиҳем ё туро пеш аз он мемиронем. Пас дар ҳарду ҳолат бозгашти онҳо рӯзи қиёмат танҳо ба сӯи Аллоҳ (ҷ) аст. Сипас Аллоҳ (ҷ) бар он чи мекунанд, Гувоҳ ва аз он Огоҳ аст. Чизе аз Ӯ махфӣ нест ва ҳатман онҳоро ҷазо медиҳад.

(47) Ва барои ҳар уммате аз умматҳои гузашта паёмбаре буд, ки ба сӯяшон фиристода шуд. Пас вақте паёмбар дастуроти Парвардигорро ба мардум расонид ва ӯро ба дурӯғгӯӣ нисбат доданд, доварӣ миёни онҳо ва он паёмбар бар асоси адолат сурат гирифт. Аллоҳ (ҷ) аз рӯи фазли Худ паёмбарашро наҷот дод ва уммати такзибгарро ҳалок сохт. Ва ба онҳо аз подоши амалашон чизе ситам карда намешавад.

(48) Ва ин кофирон бо саркашӣ мегӯянд: “**Агар шумо дар даъвои худ содиқ ҳастед, он азобе, ки ба мо ваъда додаед, кай меояд**?!”

(49) Эй Паёмбар, ба онҳо бигӯ: “**Ман молики он нестам, ки ба худ зарар ё фоида расонам, магар он чиро Аллоҳ (ҷ) хоҳад. Пас чӣ гуна ба каси дигар молики зарару фоида бошам.** Модом ки ҳақиқат ин аст, пас оиди ғайб аз куҷо илм дорам?! Аллоҳ (ҷ) ҳар умматеро, ки ба нобудсозӣ таҳдид кардааст, ҳалокати онҳо замони муайяни худро дорад. Ҳеҷ кас ба ҷуз аз Аллоҳ (ҷ) онро намедонад. Пас вақте мӯҳлати ҳалокаташон фаро расад, ҳатто як лаҳза пешу ақиб намераванд.

(50) Эй Паёмбар, ба ин кофироне, ки зуд омадани азобро талаб доранд, бигӯ: “**Ба ман хабар диҳед! Агар азоби илоҳӣ дар ҳар вақте аз шаб ё рӯз ояд, шумо гунаҳкорон аз он азоб чиро бо шитоб металабед?!**

(51) **Оё баъд аз воқеъшавии азоби бароятон ваъдашуда имон меоред?! Оё вақте имон меоред, ки ба касе имонаш, агар қаблан имон наоварда буд, фоида намерасонад?! Оё акнун имон меоред, дар ҳоле ки пеш аз ин бо ғарази такзиб зудтар омадани уқубати илоҳиро талаб мекардед?!**”

(52) Сипас баъд аз он ки ба азоб мубтало мегарданд ва дархости наҷот мекунанд, ба онҳо гуфта мешавад: “**Азоби абадии охиратро бичашед. Оё имрӯз ба шумо ғайр аз куфру гуноҳи кардаатон дар ивази чизи дигар подош дода мешавад?! Албатта, не!**”

(53) Ва эй Паёмбар, мушрикон аз ту мепурсанд: “**Оё ин азобе, ки ба мо ваъда дода шудааст, воқеият дорад?**” Дар ҷавоби онҳо бигӯ: “**Бале, савганд ба Парвардигорам, ки он ҳақиқат дорад ва шумо аз он раҳоӣ намеёбед**.”

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Ҳар инсон худ сабаби ба ҳалокат гирифтор шуданаш мегардад. Аллоҳ (ҷ) аз зулми бандагонаш пок аст;

2.Вазифаи паёмбарон аз таблиғ иборат аст. Худо бо ҳикмати Хеш ҳисобу китоб ва уқубати бандагонро бар ухда гирифта аст. Гоҳо азобашро барои кофирон дар ҳаёти паёмбараш ба таври фаврӣ меорад ва гоҳо онро ба сабаби ҳанӯз дур будани вақти вафоти паёмбараш ба таъхир мегузорад;

3.Фоидаву зарар танҳо дар дасти Худо аст. Ҳеҷ кас ғайри Ӯ, ҳатто барои худ қудрати зарару фоида расониданро надорад;

4.Имон овардан ҳангоми марг ба соҳибаш фоида намеорад.

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي ٱلْأَرْضِ لَٱفْتَدَتْ بِهِۦۗ وَأَسَرُّوا۟
ٱلنَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَۖ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِٱلْقِسْطِۚ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ٥٤ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۗ أَلَآ إِنَّ
وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ٥٥ هُوَ يُحْيِۦ وَيُمِيتُ
وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ٥٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدْ جَآءَتْكُم مَّوْعِظَةٌ
مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَآءٌ لِّمَا فِي ٱلصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ
٥٧ قُلْ بِفَضْلِ ٱللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِۦ فَبِذَٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوا۟ هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا
يَجْمَعُونَ ٥٨ قُلْ أَرَءَيْتُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ لَكُم مِّن رِّزْقٍ
فَجَعَلْتُم مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلَٰلًا قُلْ ءَآللَّهُ أَذِنَ لَكُمْۖ أَمْ عَلَى
ٱللَّهِ تَفْتَرُونَ ٥٩ وَمَا ظَنُّ ٱلَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ
يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ
لَا يَشْكُرُونَ ٦٠ وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا۟ مِنْهُ مِن قُرْءَانٍ
وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ
فِيهِۚ وَمَا يَعْزُبُ عَن رَّبِّكَ مِن مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي ٱلْأَرْضِ وَلَا فِي
ٱلسَّمَآءِ وَلَآ أَصْغَرَ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَٰبٍ مُّبِينٍ ٦١

54 Ва агар ба фарзи мисол, тамоми молҳои гаронбаҳои замин дар ихтиёри шахси мушрик мебуд ва барояш фурсат дода мешуд, то онро дар ивази озод кардани ҷони худ аз азоби Худо харҷ кунад, бегумон ин корро мекард. Ва мушрикон вақте рӯзи қиёмат азоби Парвардигорро мушоҳида кунанд, надомати худро аз куфру ширк пинҳон месозанд ва Аллоҳ (ч) дар байни онҳо бо адолат доварӣ мекунад ва ба онҳо ситам карда намешавд. Балки танҳо ҷазои аъмолашонро мегиранд.

55 Огоҳ бошед! Бешак, подшоҳиву моликияти осмонҳо ва замин танҳо аз Аллоҳ (ч) аст. Огоҳ бошед! Яқинан ваъдаи Аллоҳ (ч) дар бораи азоби кофирон воқеъшаванда буда, дар он шакке нест. Вале бештари онҳо инро намедонанд ва барои ҳамин дар ин бора шубҳа мекунанд.

56 Ӯ Худоест, ки мурдагонро зинда мегардонад ва зиндагонро мемиронад ва рӯзи растохез танҳо ба назди Ӯ бозгардонида мешавед. Пас шуморо ба ҷазои кардаҳоятон мерасонад.

57 Эй мардум, бегумон барои шумо Қуръоне, ки дар он андарз ва ваъдаву таҳдид аст ва шифобахши бемории шубҳаи дилҳо ва раҳнамо ба роҳи ҳақиқат ва барои мӯъминон раҳмат аст, омада аст. Мӯъминон аз раҳнамоиҳои он суд мебаранд.

58 Эй Паёмбар, ба мардум бигӯ: “**Он Қуръоне, ки Муҳаммад (с) ба шумо овардааст, бароятон лутф ва раҳмати Аллоҳ (ч) аст. Пас бо лутф ва раҳмати Аллоҳ (ч), ки барои шумо Қуръонро фуруд оварда аст, хушҳол гардед.**” Зеро он чи Муҳаммад (с) аз назди Аллоҳ (ч) оварда аст, аз тамоми матои дунёи фонӣ, ки онҳо ҷамъ меоранд, беҳтар мебошад.

59 Эй Паёмбар, ба ин мушрикон бигӯ: “**Ба ман дар бораи он чи Аллоҳ (ч) бароятон аз ризқ фуруд оварда, эҳсон намуд, пас дар он бо майли нафси хештан амал карда, баъзеашро ҳалол ва баъзеи дигари онро ҳаром гардонидед, хабар диҳед**.” Ба онҳо бигӯ: “**Оё Аллоҳ (ч) ба шумо рухсат дода аст, ки чунин ҳукм кунед ё ин ки аз пеши худ бар Аллоҳ (ч) дурӯғ мебофед**?!”

60 Ва шахсоне, ки бар Аллоҳ (ч) дурӯғ мебофанд, рӯзи қиёмат дар ҳаққи худ воқеъ шудани чиро гумон доранд?! Оё гумон мекунанд, ки гуноҳонашон бахшида мешавад? Ҳайҳот, ки ҳеҷ гоҳ чунин намешавад! Ҳамоно Аллоҳ (ч) бо мӯҳлат додани мардум ва зуд азоб накардан бар онҳо Соҳиби лутфу эҳсон аст, вале бештарашон неъматҳои илоҳиро инкор карда, сипосгузорӣ намекунанд.

61 Ва эй Паёмбар, ту дар ҳеҷ шуғле қарор намегирӣ ва ҳеҷ оятеро аз Қуръон тиловат намекунӣ ва шумо мӯъминон ҳеҷ амалеро иҷро намекунед, магар он ки Мо бар он гувоҳем ва дар бораатон маълумот дорем, ҳамон вақте ки кореро шурӯъ мекунед. Ва дар осмону замин ба андозаи як зарра ва на камтар аз он ё бештар аз илми Парвардигорат ғоиб намемонад, магар ин ки он дар китоби равшане, ки ҳама ҷузъиёти хурду калонро ҳисоб кардааст, сабт шудааст.

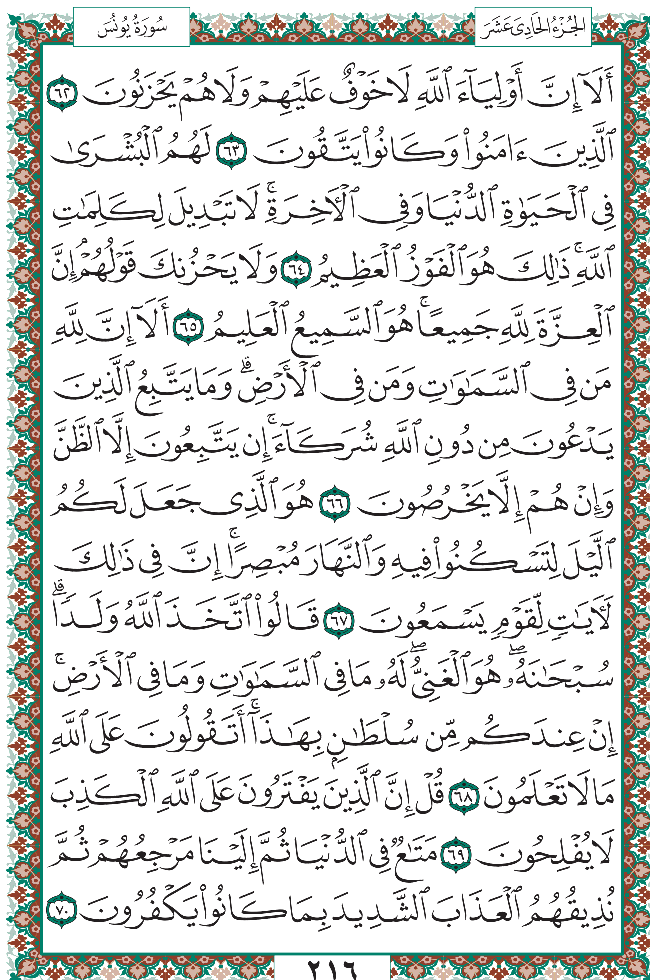
Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Оятҳои карима азамати азоби илоҳиро ифода мекунад. Азоби илоҳӣ он қадар бузург аст, ки ҳатто кофирон орзӯ мекунанд ҳамаи дороии худро дода, аз он наҷот ёбанд, вале баҳои озодии онҳо қабул намешавад;

2.Қуръон барои мӯъминон шифобахши бемориҳои шаҳват ва шубҳаҳо аст. Он инчунин шомили раҳнамоӣ ва далели ақливу нақлӣ мебошад;

3.Мӯминро сазовор аст, ки танҳо аз доштани неъмати ислом ва имон хушҳол шавад, на аз матои дунёи фонӣ;

4. Аллоҳ (ч) ҳамаи корҳо, хотираҳо ва нияти бандагонро ба таври дақиқ назорат мекунад.

أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ٦٢
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَكَانُوا۟ يَتَّقُونَ ٦٣ لَهُمُ ٱلْبُشْرَىٰ
فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ ۚ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَٰتِ
ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ٦٤ وَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ ۘ إِنَّ
ٱلْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۚ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ٦٥ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ
مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَمَا يَتَّبِعُ ٱلَّذِينَ
يَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ شُرَكَآءَ ۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ
وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ٦٦ هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ
ٱلَّيْلَ لِتَسْكُنُوا۟ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ
لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ٦٧ قَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدًا ۗ
سُبْحَٰنَهُۥ ۖ هُوَ ٱلْغَنِىُّ ۖ لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ
إِنْ عِندَكُم مِّن سُلْطَٰنٍۭ بِهَٰذَآ ۚ أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ
مَا لَا تَعْلَمُونَ ٦٨ قُلْ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ
لَا يُفْلِحُونَ ٦٩ مَتَٰعٌ فِى ٱلدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ
نُذِيقُهُمُ ٱلْعَذَابَ ٱلشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ ٧٠

62 Огоҳ бошед! Ба дурустӣ ки барои дӯстони Аллоҳ (ч) дар он чи аз даҳшатҳои қиёмат мушоҳида мекунанд, ҳаросе нест ва инчунин барои аз даст додани лаззатҳои дунё андӯҳгин намегарданд.
63 Ин дӯстони Аллоҳ (ч) касонеанд, ки ба Аллоҳу Расулаш имон оварданд ва пайваста бо иҷрои дастурот ва парҳез аз мамнӯот тақво мекарданд.
64 Барои онҳо дар зиндагонии дунё аз сӯи Аллоҳ (ч) ба василаи дидани хоби рост ё мавриди мадҳу ситоиши мардум қарор гирифтан, ки ин ду ҳолат онҳоро шод мегардонад, мужда аст ва инчунин барои онҳо вақти қабзи ҷон, баъди марг ва рӯзи маҳшар аз сӯи фариштагон башорати нек аст. Ваъдаи ба онҳо додаи Аллоҳ (ч) тағйирёбанда нест. Растагории бузург ҳамин аст. Зеро шахс бо ин подош ба матлуби хеш ноил гашта, аз оташи дӯзах наҷот меёбад.
65 Эй Паёмбар, барои таънаву маломате, ки кофирону мушрикон дар ҳаққи дин мегӯянд, ғамгин машав. Ба дурустӣ ки тамоми иззат ва ғолибият аз Аллоҳ (ч) аст. Ҳеҷ чиз Ӯро нотавон карда наметавонад. Ӯ Шунавандаи гуфтор, Донандаи кирдори онҳост. Дар ивазаш ҷазояшон медиҳад.
66 Ҳамоно тамоми мавҷудоти осмонҳо ва замин аз Аллоҳ (ч) аст. Ва мушриконе, ки ғайри Аллоҳ (ч) дигар анбозҳоро мепарастанд, аз чӣ пайравӣ мекунанд?! Онҳо дар ҳақиқат ба ҷуз шубҳа чизеро пайравӣ намекунанд. Ва ҷуз ин нест, ки онҳо дар нисбат додани шарик ба Аллоҳ (ч) дурӯғ мегӯянд. Аллоҳ (ч) аз ин гуфтаашон Бартар ва Пок аст.
67 Эй Мардум, Ӯ ягона Парвардигорест, ки барои шумо шабро офарид, то дар он аз ҳаракат ва ранҷи рӯзона ором гиред ва инчунин рӯзро равшан офарид, то дар он ба касби он чи дар зиндагӣ ба шумо суд меорад, талош кунед. Ба дурустӣ ки дар он чи гуфта шуд, барои мардуме, ки бо мақсади ибратпазирӣ суханро гӯш мекунанд, далелҳои равшан аст.
68 Як гурӯҳе аз мушрикон мегӯянд: “**Аллоҳ (ч) фариштагонро барои Худ духтар гирифтааст.**” Аллоҳ (ч) аз ин гуфтаи онҳо Пок аст. Зеро Аллоҳ (ч) аз ҳамаи офаридаҳояш бениёз аст. Мавҷудоти осмонҳо ва замин танҳо аз Ӯст. Эй мушрикон, шумо барои исботи ин гуфтаи хеш далел надоред. Оё бе бурҳон дар ҳаққи Аллоҳ (ч) сухани бузурги нисбат додани фарзандро, ки аз ҳақиқаташ огоҳӣ надоред, мегӯед?!
69 Эй Фиристодаи Мо, ба онҳо бигӯ: “**Ба дурустӣ, касоне, ки бо нисбат додани фарзанд дар ҳаққи Аллоҳ (ч) дурӯғ мебофанд, ҳеҷ гоҳ растагор намешаванд ва аз уқубати илоҳӣ наҷот намеёбанд**.”
70 Барои ҳамин набояд ба лаззатҳо ва неъматҳои дунё, ки ҳаловат мебаранд, мағрур шаванд. Зеро тамоми лаззатҳои ҳаёти дунё матои ночизи зудгузар аст. Сипас рӯзи қиёмат бозгашташон ба назди Мо аст. Сипас барояшон ба сабаби кофир гаштан ба Аллоҳ (ч) ва дурӯғгӯ донистани Паёмбараш азоби бағоят сахт мечашонем.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Дараҷаи валии Парвардигор шудан насиби касест, ки ба Аллоҳ (ч) имон оварда, дастуроташро иҷро намуда, аз Паёмбар (с) пайравӣ мекунад. Дӯстони Худо рӯзи охират дар амну амонанд. Барои онҳо дар дунё ё бо дидани хоби рост ва ё ҳангоми марг муждаи нек аст;

2.Иззату ғолибият танҳо аз Аллоҳи Ягона аст. Зеро Ӯ Шоҳаншоҳ аст. Он чи ғайр аз Ӯ ибодат мешавад, ботил аст;

3.Оятҳои карима бандагонро ба андешидан дар бораи мавҷудот тарғиб мекунад. Зеро дар ин бора фикр кардан шахсро ба имон ва яктопарастӣ мерасонад;

4.Дар ҳаққи Аллоҳ (ч) дурӯғ гуфтан ҳаром буда, шахси ба чунин ҷиноят олудагашта ҳаргиз растагор намешавад. Яке аз дурӯғҳои бузургтарин бар Аллоҳ (ч) нисбат додани фарзанд ба Ӯст.

۞ وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦ يَٰقَوْمِ إِن كَانَ كَبُرَ
عَلَيْكُم مَّقَامِى وَتَذْكِيرِى بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَعَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلْتُ
فَأَجْمِعُوٓا۟ أَمْرَكُمْ وَشُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ
ٱقْضُوٓا۟ إِلَىَّ وَلَا تُنظِرُونِ ٧١ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُم مِّنْ أَجْرٍ
إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ٧٢
فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيْنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ فِى ٱلْفُلْكِ وَجَعَلْنَٰهُمْ خَلَٰٓئِفَ
وَأَغْرَقْنَا ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُنذَرِينَ
٧٣ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنۢ بَعْدِهِۦ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَآءُوهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ
فَمَا كَانُوا۟ لِيُؤْمِنُوا۟ بِمَا كَذَّبُوا۟ بِهِۦ مِن قَبْلُ كَذَٰلِكَ نَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِ
ٱلْمُعْتَدِينَ ٧٤ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنۢ بَعْدِهِم مُّوسَىٰ وَهَٰرُونَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ
وَمَلَإِي۟هِۦ بِـَٔايَٰتِنَا فَٱسْتَكْبَرُوا۟ وَكَانُوا۟ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ٧٥
فَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُوٓا۟ إِنَّ هَٰذَا لَسِحْرٌ مُّبِينٌ ٧٦
قَالَ مُوسَىٰٓ أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَكُمْ أَسِحْرٌ هَٰذَا وَلَا يُفْلِحُ
ٱلسَّٰحِرُونَ ٧٧ قَالُوٓا۟ أَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءَابَآءَنَا
وَتَكُونَ لَكُمَا ٱلْكِبْرِيَآءُ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنِينَ ٧٨

(71)Эй Паёмбар, барои ин мушрикони таксибкунанда хабари Нӯҳ (а)-ро қисса кун, он гоҳ, ки ба қавмаш гуфт: “**Эй қавми ман, агар ҳастиам дар байни шумо ва бо оятҳои Парвардигор шуморо панд доданам бароятон сангинӣ карда, боиси машаққат гашта бошад ва мақсади куштанамро доред, пас дар барҳам додани дасисаатон танҳо ба Аллоҳ (ч) такя кардаам. Пас кори худро мустаҳкам гардонида, ба нобуд сохтанам азм намоед ва барои кӯмак ҳамаи маъбудҳоятонро фаро хонед, сипас набояд макратон бар шумо пӯшида бошад, балки онро ошкор созед. Сипас баъди тадбири қатли ман ба иҷрои он чи дар қалбатон пинҳон медоред, ҳаракат кунед ва ҳатто як лаҳза кори маро ба таъхир нагузоред.**
(72)**Баъд аз ин агар аз даъватам рӯй гардонидед, пас ба таҳқиқ медонед, ки ман дар ивази расонидани пайғоми Парвардигорам аз шумо музд талаб накардаам. Савоби ман ҷуз бар Аллоҳ (ч) бар ӯҳдаи каси дигар нест. Дар мавриди он ки ба ман имон меоред ё кофир мешавед, ихтиёр доред. Ва Аллоҳ (ч) маро дастур додааст, ки бо ибодат ва амали нек аз зумраи бандагони мутеи Ӯ бошам.**”
(73)Пас қавмаш ӯро дурӯғгӯй дониста, бовар накарданд. Баъд аз ин Ӯро якҷо бо мӯъминони ҳамроҳаш дар киштӣ наҷот додем ва онҳоро барои гузаштагон ҷонишин гардонидем. Ва касонеро, ки мӯъҷизаҳо ва ҳуҷҷатҳои овардаи Нӯҳро таксиб намуданд, ба воситаи тӯфон нобуд сохтем. Пас эй Паёмбар, дар бораи он қавме, ки Нӯҳ онҳоро аз уқубат бим дод, вале имон наоварданд, биандеш, ки хотимаи корашон бо чӣ анҷомид.
(74)Сипас Мо баъд аз Нӯҳ паёмбарони зиёдеро ба сӯи қавмашон фиристодем. Пас паёмбарон назди қавми хеш бо мӯъҷиза ва далелҳо омаданд. Пас қавмашон ба сабаби исрори гузаштаашон дар таксиби паёмбарон иродаи имон овардан надоштанд. Аллоҳ (ч) бар дилашон мӯҳр ниҳод. Мо он гуна ки бар дили пайравони гузаштаи паёмбарон муҳр ниҳодем, ҳамин гуна дар ҳар замон ва макон бар қалби касоне, ки бо куфр аз марзҳо мегузаранд, мӯҳр мениҳем.
(75)Сипас баъди сипарӣ шудани муддате аз биъсати он паёмбарон Мӯсо ва бародараш Ҳорунро бо мӯъҷизаҳои исботкунандаи дурустии нубувваташон ба сӯи Фиръавни подшоҳи Миср ва бузургони қавмаш фиристодем. Баъд аз ин Фиръавн ва пайравонаш аз имон овардан ба ойини Мӯсову Ҳорун кибр варзиданд ва онҳо ба сабаби кофир шудан ба Аллоҳ (ч) ва таксиби паёмбаронаш қавми гунаҳкор буданд.
(76)Пас вақте аз назди Мо дини рости Мӯсову Ҳорун ба Фиръавн ва мансабдорони қавмаш омад, дар мавриди мӯъҷизаҳои исботкунандаи дурустии нубуввати Мӯсо гуфтанд: “**Ҳамоно ин ойини овардаи Мӯсо ҷодуи ошкор буда, асоси воқеӣ надорад**.”
(77)Мӯсо бо инкори суханашон ба онҳо гуфт: “**Оё вақте бароятон ҳақиқат омад, онро ҷоду мегӯед?! Он чи ба шумо овардаам, ҷоду нест. Ва яқин дорам, ки ҷодугар ҳаргиз растагор намешавад. Пас чи тавр имкон дорад, ки ман ба ҷодугарӣ машғул шавам?!**”
(78)Қавми Фиръавн ба Мӯсо (а) посух дода гуфтанд: “**Оё бо ҷоду наздамон омадаӣ, то моро аз дине, ки падарамонро бар он пайдо кардаем, бозгардонӣ ва салтанат дар замин аз ту ва бародарат Ҳорун гардад?! Ва эй Мӯсову Ҳорун, мо ҳаргиз паёмбар будани ҳардуи шуморо тасдиқ ва ба он имон намеорем**.”

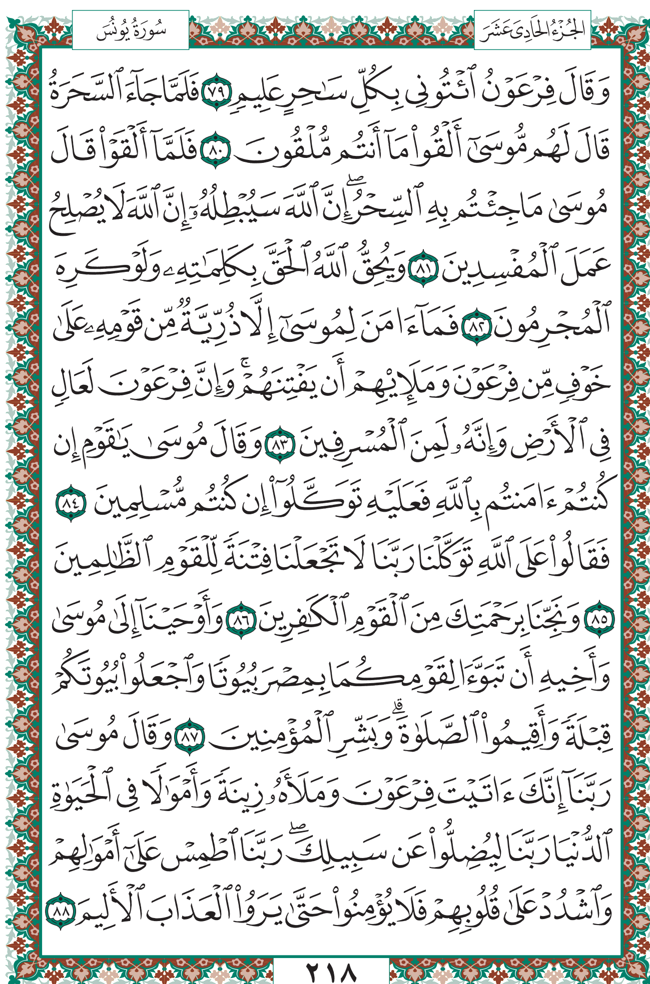
Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Силоҳи мӯъмин ҳангоми рӯёрӯӣ бо душман таваккул кардан ба Парвардигори Тавоно мебошад;

2.Идома додани куфр ва таксиби паёмбарон боис мегардад, ки бар дили шахс мӯҳр ниҳода шавад. Вақте Худо бар қалби банда мӯҳр мениҳад, соҳибаш имон намеорад;

3.Ҳоли душманони паёмбарони Худо яксон аст. Онҳо ҳамеша ҳидояти Парвардигорро ба ҷоду ё дурӯғ будан васф мекунанд;

4.Ҷодугар ҳеҷ гоҳ растагор намегардад.

وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ ٱئۡتُونِي بِكُلِّ سَٰحِرٍ عَلِيمٖ ٧٩ فَلَمَّا جَآءَ ٱلسَّحَرَةُ
قَالَ لَهُم مُّوسَىٰٓ أَلۡقُواْ مَآ أَنتُم مُّلۡقُونَ ٨٠ فَلَمَّآ أَلۡقَوۡاْ قَالَ
مُوسَىٰ مَا جِئۡتُم بِهِ ٱلسِّحۡرُۖ إِنَّ ٱللَّهَ سَيُبۡطِلُهُۥٓۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُصۡلِحُ
عَمَلَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ٨١ وَيُحِقُّ ٱللَّهُ ٱلۡحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ وَلَوۡ كَرِهَ
ٱلۡمُجۡرِمُونَ ٨٢ فَمَآ ءَامَنَ لِمُوسَىٰٓ إِلَّا ذُرِّيَّةٞ مِّن قَوۡمِهِۦ عَلَىٰ
خَوۡفٖ مِّن فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِمۡ أَن يَفۡتِنَهُمۡۚ وَإِنَّ فِرۡعَوۡنَ لَعَالٖ
فِي ٱلۡأَرۡضِ وَإِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ٨٣ وَقَالَ مُوسَىٰ يَٰقَوۡمِ إِن
كُنتُمۡ ءَامَنتُم بِٱللَّهِ فَعَلَيۡهِ تَوَكَّلُوٓاْ إِن كُنتُم مُّسۡلِمِينَ ٨٤
فَقَالُواْ عَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلۡنَا رَبَّنَا لَا تَجۡعَلۡنَا فِتۡنَةٗ لِّلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ
٨٥ وَنَجِّنَا بِرَحۡمَتِكَ مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٨٦ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰ
وَأَخِيهِ أَن تَبَوَّءَا لِقَوۡمِكُمَا بِمِصۡرَ بُيُوتٗا وَٱجۡعَلُواْ بُيُوتَكُمۡ
قِبۡلَةٗ وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٨٧ وَقَالَ مُوسَىٰ
رَبَّنَآ إِنَّكَ ءَاتَيۡتَ فِرۡعَوۡنَ وَمَلَأَهُۥ زِينَةٗ وَأَمۡوَٰلٗا فِي ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّواْ عَن سَبِيلِكَۖ رَبَّنَا ٱطۡمِسۡ عَلَىٰٓ أَمۡوَٰلِهِمۡ
وَٱشۡدُدۡ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَلَا يُؤۡمِنُواْ حَتَّىٰ يَرَوُاْ ٱلۡعَذَابَ ٱلۡأَلِيمَ ٨٨

79 Ва Фиръавн ба қавмаш гуфт: “**Тамоми ҷодугарони аз фанни ҷоду огоҳ ва бомаҳоратро назди ман оред**.”

80 Пас, чун ҷодугарони Фиръавн омаданд, Мӯсо ба онҳо дар ҳоле ки ба пирӯз шуданаш яқин дошт, гуфт: “**Эй ҷодугарон, ҳар он чиро афкандан мехоҳед, биафканед**.”

81 Пас, вақте ҷодугарон ҷодуи худро афканданд, Мӯсо (а) ба онҳо гуфт: “**Он чиро ба намоиш гузоштаед, ҷоду аст. Ҳамоно Аллоҳ (ч) кори кардаи шуморо ботил ва бетаъсир мегардонад. Зеро шумо бо истифода аз ҷодугарӣ дар замин ба фасод машғулед ва Аллоҳ (ч) кори фасодкоронро ислоҳ намесозад**.”

82 Ва Аллоҳ (ч) бо калимаҳои муқаддарсохта ва бо далелҳои дар калимаҳои шаръӣ мавҷудаш ҳақиқатро устувор мегардонад ва ба он нерӯ мебахшад, агарчи кофирони муҷрими пайрави Фиръавн ва дигар муҷримон инро написанданд.

83 Қавми Фиръан бар имон наовардан тасмим гирифтанд. Пас бо ҳамаи мӯъҷизаҳо ва ҳуҷҷатҳои равшани овардаи Мӯсо, ӯро аз Бани Исроил ҷуз ҷавонони қавмаш дигарон тасдиқ накарданд, бо вуҷуди он ки он ҷавонон аз Фиръавн ва бузургони қавмаш ҳарос доштанд, ки агар имонашон ошкор гардад, Фиръавну пайравонаш бо чашонидани азоб онҳоро аз роҳашон бармегардонанд. Ва ба дурустӣ, Фиръавн бар сарзамини Миср ва аҳли он мутакаббири забардаст буда ва ҳамоно ӯ дар куфр, куштор ва уқубати Бани Исроил аз зумраи он шахсоне буд, ки аз марзҳои Аллоҳ (ч) гузаштаанд.

84 Ва Мӯсо (а) ба қавмаш гуфт: “**Эй қавми ман, агар воқеан ба Аллоҳ (ч) имон доред, пас танҳо ба Ӯ такя кунед, агар мусулмон ҳастед. Зеро таваккул ба Аллоҳ (ч) ҳама гуна бадиро аз шумо дур карда, бароятон некӣ меорад**.”

85 Пас онҳо дар ҷавоби Мӯсо (а) гуфтанд: “**Мо танҳо ба Аллоҳ таваккул кардем. Парвардигоро, бар мо ситамкоронро мусаллат магардон. Чунки дар ин сурат онҳо моро бо роҳи шиканҷа, қатл, ташвиқ ба маъсият аз дини интихоб кардаамон бармегардонанд.**

86 **Ва эй Парвардигоро, моро бо раҳмати Худ аз дасти қавми кофири Фиръавн бираҳон. Зеро онҳо моро ғулом сохта, шиканҷа медиҳанд ва қатл мекунанд**.”

87 Ва ба сӯи Мӯсову Ҳоруни бародараш (а) пайғом фиристодем, ки дар Миср барои қавми худ ба мақсади ибодати Аллоҳ (ч) хонаҳо бигиред ва баргузинед ва самти хонаҳоятонро ба тарафи қибла (**Байт-ул-муқаддас**) баргардонед ва намозро ба таври комил адо кунед. Ва эй Мӯсо, ба мӯъминон мужда бидеҳ, ки Аллоҳ (ч) онҳоро кӯмак ва таъйид мекунад ва дар замин ҷонишинашон месозад.

88 Ва Мӯсо (а) гуфт: “**Эй Парвардигори мо, яқинан Ту ба Фиръавн ва ашрофони қавмаш зинати зиндагонии дунёро ато кардаӣ ва дар ин дунё ба онҳо моли зиёд додаӣ. Эй Парвардигори мо, онҳо барои неъматҳои додаат аз Ту сипосгузорӣ накарданд, балки баръакс бо истифода аз он мардумро аз динат гумроҳ намуданд. Эй Парвардигори мо, ҳамаи дороиашонро маҳву нобуд бисоз ва дилашонро сахт бигардон. Зеро онҳо то вақте ки азоби дардоваратро набинанд, имон намеоранд, аммо он замон имон овардан барояшон фоида надорад.**”

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Бояд мӯъмин ба Аллоҳ (ч) эътимод ва таваккул дошта бошад;

2.Оятҳои мазкур аҳамиятнокии дуоро таъкид намуда, онро аз сифоти бандагони таваккулкунанда зикр карда аст;

3.Дар оятҳои муборака аҳамияти намоз ва фарз будани он дар тамоми динҳои осмонӣ ва дар ҳама ҳолат таъкид шудааст;

4.Дар ҳаққи золим дуои бад кардан аз нигоҳи шариат дуруст аст.

الحزب ٢٢

قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَّعْوَتُكُمَا فَٱسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَآنِّ سَبِيلَ
ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾ ۞ وَجَٰوَزْنَا بِبَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْبَحْرَ فَأَتْبَعَهُمْ
فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُۥ بَغْيًا وَعَدْوًاۖ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَدْرَكَهُ ٱلْغَرَقُ
قَالَ ءَامَنتُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱلَّذِيٓ ءَامَنَتْ بِهِۦ بَنُوٓاْ إِسْرَٰٓءِيلَ
وَأَنَا۠ مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٩٠﴾ ءَآلْـَٰٔنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنتَ
مِنَ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٩١﴾ فَٱلْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ
خَلْفَكَ ءَايَةًۚ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ عَنْ ءَايَٰتِنَا لَغَٰفِلُونَ
﴿٩٢﴾ وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مُبَوَّأَ صِدْقٍ وَرَزَقْنَٰهُم مِّنَ
ٱلطَّيِّبَٰتِ فَمَا ٱخْتَلَفُواْ حَتَّىٰ جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي
بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾ فَإِن كُنتَ فِي شَكٍّ
مِّمَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ فَسْـَٔلِ ٱلَّذِينَ يَقْرَءُونَ ٱلْكِتَٰبَ مِن
قَبْلِكَۚ لَقَدْ جَآءَكَ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُمْتَرِينَ ﴿٩٤﴾
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَتَكُونَ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ
﴿٩٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٩٦﴾
وَلَوْ جَآءَتْهُمْ كُلُّ ءَايَةٍ حَتَّىٰ يَرَوُاْ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ ﴿٩٧﴾

(89) Аллоҳ (ч) гуфт: “**Эй Мӯсову Ҳорун, ба дурустӣ ки Ман дуои шуморо дар ҳаққи Фиръавну ашрофони қавмаш пазируфтам. Пас, бар дини худ устувор бимонед ва аз он бо пайравии роҳи ҷоҳилоне, ки роҳи ҳакро намедонанд, мунҳариф нашавед**.”

(90) Ва барои Бани Исроил аз баҳр гузаштанро баъди ба ду қисм ҷудо шудани он осон гардонидем. Онҳо аз баҳр солим гузаштанд. Пас Фиръавн ва лашкариёнаш ба хотири зулм ва зӯроварӣ намудан онҳоро дунбол карданд, то он ки баҳр Фиръавнро пӯшонид ва ғаркшавӣ ӯро расида, аз наҷот ноумед гардид, гуфт: “**Имон дорам, ки ҷуз Маъбуди ба Ӯ имон овардаи Бани Исроил дигар маъбуди барҳақ нест ва ман аз ҷумлаи итоаткунандагони фармони Худо ҳастам**.”

Чун мушоҳидаи марг монеи қабулшавии тавба аст, Аллоҳ (ч) дар ҷавоби Фиръавн гуфт:

(91) Оё акнун баъди ноумед шудан аз зиндагӣ имон меорӣ?! Ва эй Фиръавн, ба дурустӣ ки пеш аз фуруд омадани азоб бо кофир гаштан ва манъ кардани мардум аз роҳи ҳақ Аллоҳ (ч)-ро нофармонӣ кардӣ ва ба сабаби гумроҳии худ ва низ дигаронро гумроҳ сохтанат аз ҷумлаи фасодкорон будӣ.

(92) Пас, эй Фиръавн, имрӯз Мо туро аз баҳр берун месозем ва дар ҷои баланд мегузорем, то ҳар ки баъди ту меояд, аз ҳаёти бадбахтона сипарӣ намудаат ибрат гирад. Ва ба дурустӣ ки бештари мардум аз далелҳои қудрати Мо ғофил буда, дар бораи он намеандешанд.

(93) Ва ҳамоно Бани Исроилро дар макони писандидаи сарзамини муборакӣ Шом фуруд овардем ва барояшон аз ризқи ҳалолу покиза рӯзӣ додем. Пас дар дини хеш ихтилоф накарданд, то он ки Қуръон ба онҳо омад, дар ҳоле ки Қуръон сифатҳоеро, ки онҳо дар Таврот оиди Муҳаммад (с) хондаанд, тасдиқ мекард. Пас чун ин ҳақиқатро инкор карданд, ватанашон аз онҳо ситонида шуд. Эй Паёмбар, ба дурустӣ ки Парвардигорат дар рӯзи қиёмат дар миёни онҳо оиди он чи ихтилоф менамуданд, қазоват карда, ҳар ҳаққу ноҳақро ба ҷазояш мерасонад.

(94) Пас, эй Паёмбар, агар дар бораи ҳақиқат доштани Қуръоне, ки бароят фуруд овардаем, дар шак ва ҳайрат қарор дошта бошӣ, дар ин сурат аз яҳуд ва насоро, ки қабл аз ту Таврот ва Инҷилро мехонданд, бипурс. Онҳо ҳатман бароят ҳақ будани пайғоми фуруд овардаамонро хабар медиҳанд. Яҳуду насоро васфи Паёмбар (с)-ро дар Китобҳои худ пайдо кардаанд. Ҳамоно барои ту аз ҷониби Парвардигорат ҳақиқате омадааст, ки дар он шубҳае нест. Пас аз шубҳакунандагон мабош.

(95) Ва аз ҷумлаи шахсони дурӯғ шуморандаи ҳуҷҷатҳои Аллоҳ (ч) мабош, ки аз зумраи зиёнкороне мегардӣ, ки ба сабаби кофир шудан худро ба ҳалокат андохта, ба ҷони хештан зиён овардаанд.

Ин таъкидҳои Аллоҳ (ч) барои баёни хатарнок будани масъалаи шубҳа кардан дар эътиқод ва дурӯғ донистани пайғоми Худо аст ва илло имкон надорад, ки аз сӯи Паёмбар (с) камтарин шубҳа содир гардад, чунки он кас аз гуноҳ маъсум ҳастанд.

(96) Ба дурустӣ, касоне, ки дар ҳаққи онҳо аз сабаби идома додани куфр, қазои Парвардигорат оиди кофир фавтиданашон қатъӣ гардида аст, ҳаргиз имон намеоранд.

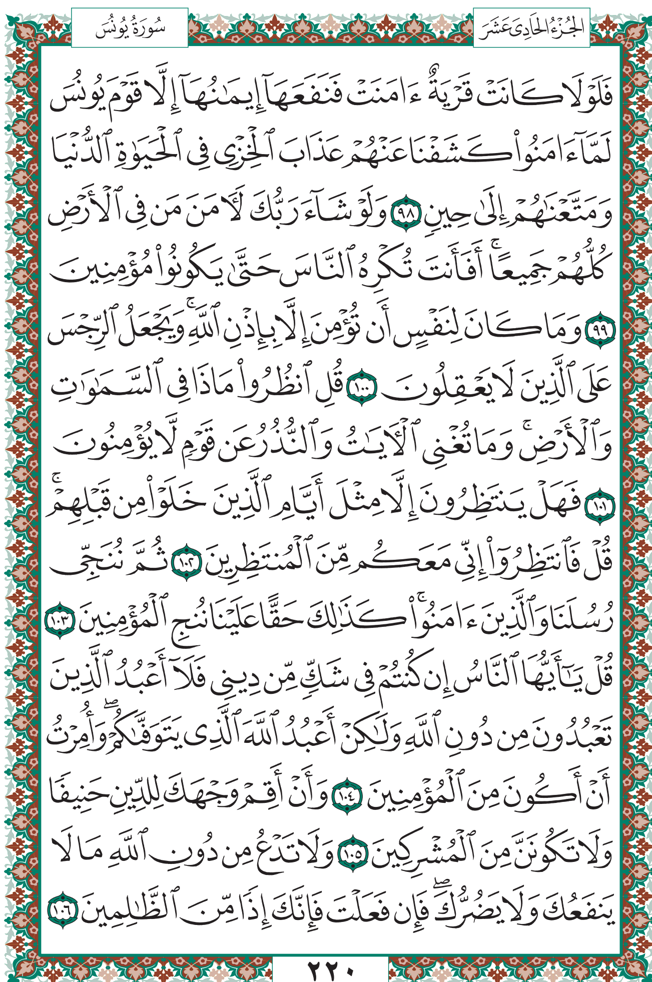
(97) Ва агарчи ба онҳо ҳар ояти шаръӣ ё мӯъҷиза ҳам ояд, то азоби дардоварро набинанд, имон намеоранд. Вақте он азобро бинанд, он гоҳ имон меоранд, вале дар он лаҳза имон барояшон суд намебахшад.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Устуворӣ дар дин фарз буда, пайравии муҷримон ҷоиз нест;

2.Тавбаи касе, ки ҷонаш ба ҳулқумаш расад ё баъди мушоҳидаи азоби Худо тавба кунад, пазируфта намешавад;

3.Дар воқеъ, яҳуду насоро сифатҳои Паёмбар (с)-ро медонистанд, аммо кибр ва якравӣ онҳоро аз имон овардан манъ мекард.

سُورَةُ يُونُس — الجُزْءُ الحَادِي عَشَر

فَلَوۡلَا كَانَتۡ قَرۡيَةٌ ءَامَنَتۡ فَنَفَعَهَآ إِيمَٰنُهَآ إِلَّا قَوۡمَ يُونُسَ
لَمَّآ ءَامَنُواْ كَشَفۡنَا عَنۡهُمۡ عَذَابَ ٱلۡخِزۡيِ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا
وَمَتَّعۡنَٰهُمۡ إِلَىٰ حِينٖ ٩٨ وَلَوۡ شَآءَ رَبُّكَ لَأٓمَنَ مَن فِي ٱلۡأَرۡضِ
كُلُّهُمۡ جَمِيعًاۚ أَفَأَنتَ تُكۡرِهُ ٱلنَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُواْ مُؤۡمِنِينَ ٩٩
وَمَا كَانَ لِنَفۡسٍ أَن تُؤۡمِنَ إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ وَيَجۡعَلُ ٱلرِّجۡسَ
عَلَى ٱلَّذِينَ لَا يَعۡقِلُونَ ١٠٠ قُلِ ٱنظُرُواْ مَاذَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِۚ وَمَا تُغۡنِي ٱلۡأٓيَٰتُ وَٱلنُّذُرُ عَن قَوۡمٖ لَّا يُؤۡمِنُونَ ١٠١
فَهَلۡ يَنتَظِرُونَ إِلَّا مِثۡلَ أَيَّامِ ٱلَّذِينَ خَلَوۡاْ مِن قَبۡلِهِمۡۚ
قُلۡ فَٱنتَظِرُوٓاْ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ ٱلۡمُنتَظِرِينَ ١٠٢ ثُمَّ نُنَجِّي
رُسُلَنَا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۚ كَذَٰلِكَ حَقًّا عَلَيۡنَا نُنجِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٠٣
قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِن كُنتُمۡ فِي شَكّٖ مِّن دِينِي فَلَآ أَعۡبُدُ ٱلَّذِينَ
تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِنۡ أَعۡبُدُ ٱللَّهَ ٱلَّذِي يَتَوَفَّىٰكُمۡۖ وَأُمِرۡتُ
أَنۡ أَكُونَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٠٤ وَأَنۡ أَقِمۡ وَجۡهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفٗا
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ١٠٥ وَلَا تَدۡعُ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا
يَنفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَۖ فَإِن فَعَلۡتَ فَإِنَّكَ إِذٗا مِّنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٠٦

٢٢٠

(98) Пас, ин тавр нашуда аст, ки аҳли деҳае аз деҳаҳое, ки Мо ба сӯи онҳо паёмбаронамонро фиристодем, пеш аз мушоҳидаи азоб имони боэътибор оварда бошанд, пас барои он ки пеш аз мушоҳидаи азоб имон овардаанд, имонашон ба онҳо фоида расонида бошад, ҷуз қавми Юнус. Чун онҳо сидқан имон оварданд, дар ин дунё аз онҳо уқубати хору расвокунандаро бартараф намудем ва онҳоро то сипарӣ шудани мӯҳлати зиндагиашон аз ҳаёт баҳраманд сохтем.

(99) Ва эй Паёмбар, агар Парвардигорат имон овардани тамоми мардуми заминро меҳост, бегумон ҳамагӣ имон меоварданд, аммо Ӯ бо ҳикмати барои Худ маълум инро нахоста аст. Аз рӯи адолаташ ҳар киро хоҳад, гумроҳ месозад ва аз рӯи фазлаш ҳар киро хоҳад, ҳидоят мекунад. Ту қудрат надорӣ, ки мардумро маҷбур кунӣ, то ҳамаашон мӯъмин шаванд. Додани тавфиқи имон танҳо дар дасти Парвардигори Ягона аст.

(100) Ва барои касе раво нест, ки бе иҷозати Аллоҳ (ҷ) аз пеши худ имон орад. Мавҷудияти имон бе иродаи Парвардигор имкон надорад. Ба ҳамин хотир худро аз андӯҳи он ки онҳо имон намеоранд ва дар ботил қарор доранд, ҳалок масоз. Ва Аллоҳ (ҷ) уқубат ва расвоиро бар касоне қарор медиҳад, ки ҳуҷҷатҳо ва дастуроти Уро дарк намекунанд.

(101) Эй Паёмбар, ба мушриконе, ки аз ту дар бораи нишонаҳои ҳастӣ ва азамати илоҳӣ мепурсанд, бигӯ: “**Дар бораи он чи дар осмонҳо ва замин аз нишонаҳои ягонагӣ ва қудрати Аллоҳ (ҷ) мавҷуд аст, андеша намоед. Ва барои қавме, ки омодаги имон овардан нестанд, фиристодани оятҳо, ҳуҷҷатҳо ва паёмбарон суд намебахшад, зеро онҳо бо якравӣ куфри худро идома медиҳанд.**”

(102) Пас ин қавми ба дурӯғгӯӣ нисбатдиҳандаи Паёмбари Худо (с) мунтазир нестанд, магар монанди он воқеаҳоеро, ки Аллоҳ (ҷ) барои умматҳои такзибгари гузашта овардааст. Эй Паёмбар, ба онҳо бигӯ: “**Мунтазири азоби Аллоҳ (ҷ) бошед. Ҳамоно ман ҳам ҳамроҳи шумо аз ҷумлаи шахсони мунтазири вуқӯи ваъдаи илоҳӣ ҳастам.**”

(103) Сипас уқубатро бар онҳо фуруд меорем ва паёмбаронамонро ҳамроҳи касоне, ки имон овардаанд, наҷот медиҳем. Барои ҳамин онҳо ба уқубати мубталошудаи қавмашон дучор намешаванд. Он гуна ки Мо паёмбарони собиқро ҳамроҳи мӯъминон наҷот додем, ҳамчунин бар Худ иҷрои ин ваъдаро қатъӣ гардонидаем, ки ҳатман Паёмбар (с) ва мӯъминони ҳамроҳашро наҷот медиҳем.

(104) Эй Расули Мо, бигӯ: “**Эй мардум, агар дар бораи дини яктопарастиам, ки шуморо ба сӯяш даъват мекунам, шак дошта бошед, пас бидонед, ки ман дар бораи фосид будани ойини шумо яқин дорам. Аз ин рӯ, аз он пайравӣ намекунам ва маъбудҳоеро, ки ғайри Аллоҳ (ҷ)**
(105) **мепарастед, намепарастам. Вале ман Аллоҳеро ибодат мекунам, ки шуморо мемиронад ва ба ман дастур додааст, то аз ҷумлаи мӯъминони боихлос бошам.**

Ва инчунин бароям фармон додааст, то дар ойини барҳақ устувору побарҷо монда, аз дигар динҳо ба сӯи он майл намоям ва маро аз ин ки аз зумраи мушрикон бошам, қатъиян манъ кардааст.”

(106) Ва эй Паёмбар, ғайри Аллоҳ (ҷ) дигар маъбудҳоеро, ки қудрати ба ту зарар ва фоида расониданро надоранд, махон ва ибодат макун. Пас агар онҳоро ибодат кунӣ, яқинан он вақт аз ситамкороне мегардӣ, ки ҳаққи Аллоҳ (ҷ)-ро риоя накарда, он махлуқоти маъбуд қарордодаатро аз ҳаддашон боло бурдаӣ.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Имон сабаб мегардад, ки соҳибаш ба дараҷаҳои баланд ноил гашта, дар зиндагонии дунё ҳаловат барад;

2.Ҳеҷ кас қудрати онро надорад, ки шахсеро барои имон овардан маҷбур созад. Чунки ин танҳо ба ирода ва хости Парвардигор тааллуқ дорад;

3.Оятҳо ва нишонаҳои бимдиҳандаи Парвардигор ба касе, ки куфри худро идома дода, исрор мекунад, фоида намерасонад;

4.Дар роҳи ҳақ устуворӣ намудан, аз ширк ва динҳои ботил ба куллӣ дурӣ ҷустан фарз аст.

وَإِن يَمْسَسْكَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِن يُرِدْكَ
بِخَيْرٍ فَلَا رَآدَّ لِفَضْلِهِۦ ۚ يُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۚ
وَهُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٠٧﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدْ جَآءَكُمُ ٱلْحَقُّ
مِن رَّبِّكُمْ ۖ فَمَنِ ٱهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِى لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ
فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيْكُم بِوَكِيلٍ ﴿١٠٨﴾ وَٱتَّبِعْ مَا يُوحَىٰٓ
إِلَيْكَ وَٱصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ ٱللَّهُ ۚ وَهُوَ خَيْرُ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿١٠٩﴾

سُورَةُ هُودٍ — ترتيبها ١١ — آياتها ١٢٣

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓر ۚ كِتَٰبٌ أُحْكِمَتْ ءَايَٰتُهُۥ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِن لَّدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾
أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّا ٱللَّهَ ۚ إِنَّنِى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ﴿٢﴾ وَأَنِ ٱسْتَغْفِرُوا۟
رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُم مَّتَٰعًا حَسَنًا إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ
كُلَّ ذِى فَضْلٍ فَضْلَهُۥ ۖ وَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ
كَبِيرٍ ﴿٣﴾ إِلَى ٱللَّهِ مَرْجِعُكُمْ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤﴾ أَلَآ إِنَّهُمْ
يَثْنُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا۟ مِنْهُ ۚ أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ
يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٥﴾

Ва эй Паёмбар, агар Аллоҳ (ч) ба ту зараре расонад ва ту дархости дур кардани онро кунӣ, пас барои бартараф намудани он дурсозандае ба ҷуз Аллоҳ (ч) нест ва агар Аллоҳ (ч) ба ту хайре хоҳад, пас ҳеҷ кас пеши лутфу эҳсони Ӯро гирифта наметавонад. Аллоҳ (ч) аз бандагон ба ҳар ки хоҳад, фазлашро мерасонад. Касе қудрати маҷбур кардани Ӯро надорад. Ва Ӯ ба бандагони тавбакунандааш Бахшандаи Меҳрубон аст.

Эй Паёмбар, бигӯ: **“Эй мардум, ба дурустӣ, Қуръон барои шумо аз сӯи Парвардигоратон омадааст. Пас, ҳар ки ҳидоят ёфта, ба он имон орад, фоидаи он ба худаш бармегардад. Зеро Аллоҳ (ч) аз ибодати бандагонаш бениёз аст. Ва ҳар ки гумроҳ шавад, ҳамоно таъсири бади мунҳариф гаштанаш низ танҳо ба худаш бармегардад. Маъсияти бандагон ба Аллоҳ (ч) зарар намерасонад. Ва ман нигаҳбони шумо нестам, ки амалҳоятонро назорат карда, бар асоси он шуморо бозпурсӣ кунам.”**

Ва эй Паёмбар, аз он чи Парвардигорат ба сӯи ту пайғом мефиристад, пайравӣ намуда, бо он амал кун ва дар баробари озори мухолифон ва расони-дани дастури илоҳӣ сабрро пеша карда, роҳатро идома бидеҳ, то вақте ки Аллоҳ (ч) бо пирӯз сохтанат дар дунё ва дар охират /агар кофир бимиранд/ бо мубтало карданашон ба азоб дар бораи онҳо қазоват кунад ва Ӯ Одилтарини қазоваткунандагон аст.

СУРАИ “ҲУД”
АЗ СУРАҲОИ НОЗИЛШУДА ДАР МАККАИ МУКАРРАМА АЗ РӮИ ТАРТИБ ЁЗДАҲУМ СУРАИ ҚУРЪОНИ КАРИМ ДОРОИ ЯКСАДУ БИСТУ СЕ ОЯТ

Баъзе аз мақсадҳои асосии ин сураи муборака:

Баёни роҳу равиши паёмбарон дар муносибат бо қавмеашон, ки онҳоро дурӯғгӯй меҳисобиданд.

Тафсир:

1 **“Алиф, Лом, Ро.”**[1] Ин Қуръон китобест, ки оятҳои он аз нигоҳи лафзу маъно устувор сохта шуда аст. Дар он камтарин халал ва нуқсон намеёбӣ. Сипас оятҳояш бо зикри ҳалолу ҳаром, амру наҳй, ваъдаю таҳдид ва қиссаву дигар мавзӯъҳо аз сӯи Парвардигори дар тадбири кори бандагон ва аҳкомаш Боҳикмату аз аҳволи онҳо ва манфиаташон Бохабар тавзеҳ ёфта аст.

2 Мазмуни асосии ин оятҳои бар Муҳаммад (с) нозилшуда аз он иборат аст, ки бандагонро аз ибодати махлуқот манъ карда, Паёмбари Аллоҳ (с) ба онҳо мегӯяд: **“Эй мардум, ҷуз Аллоҳ (ч) касе ва чизеро напарастед. Бешак, ман барои шумо аз сӯи Аллоҳ (ч) бимдиҳанда ва муждарасон ҳастам. Агар ба Ӯ кофир гашта, нофармонӣ кунед, ба азобаш мубтало мешавед, аммо дар сурати ба Ӯ имон овардан ва тибқи ҳукмаш амал намудан подоши азимро ба даст меоред.**

3 **Ва аз Парвардигоратон мағфирати гуноҳонатонро бихоҳед ва барои он кӯтоҳие, ки дар ҳаққи Ӯ кардаед, бо тавбаи самимӣ ба сӯяш бозгардед, то ин ки шуморо дар зиндагонии дунё то замони сипарӣ шудани мӯҳлатҳои бароятон муайяншуда бо баҳраи нек баҳраманд созад ва барои ҳар кас, ки дар итоат ва амал дорои фазл аст, ба таври комил подоши фазлашро ато кунад. Ва агар аз имон овардан ба он чи аз назди Аллоҳ (ч) овардаам, рӯй гардонед, ба дурустӣ ки ман барои шумо аз мубтало гаштан ба азоби рӯзи қиёмат, ки сахт даҳшатнок аст, ҳарос дорам.**

4 **Эй мардум, рӯзи қиёмат бозгашти шумо танҳо ба сӯи Аллоҳ (ч) аст. Ва Ӯ ба ҳама кор қудрат дорад. Ҳеҷ чиз Ӯро нотавон карда наметавонад. Шуморо баъди марг зинда сохта, бозпурсӣ намудан Ӯро оҷиз намесозад.”**

5 Огоҳ бошед! Ҳамоно ин мушрикон аз рӯи ҷаҳолат ва шинохти нодуруст дар бораи азамати Парвардигор синаҳои худро мепечанд, то аз ин роҳ шубҳаи дар қалбашон мавҷудро аз Ӯ пинҳон кунанд. Огоҳ бошед! Вақте онҳо бо либосҳояшон худро мепӯшонанд, Аллоҳ (ч) он чиро ошкор ва он чиро пинҳон мекунанд, медонад. Ба дурустӣ ки Ӯ Донанандаи асрори дар қалбҳо пинҳон аст.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Некиву бадӣ, фоидаву зарар танҳо дар дасти Аллоҳ таоло аст;

2.Пайравии Қуръону суннат, дар баробари озори душманон сабр намудан ва интизории кушоиш аз сӯи Аллоҳ (ч) воҷиб аст;

3.Ҳамаи оятҳои Қуръони карим устувор буда, дар он камтарин халал ва ботил вуҷуд надорад. Аҳкоми зарурӣ дар он ба таври муфассал баён шуда аст;

4.Бо мақсади ноил гаштан ба ризои Парвардигор ва наҷот ёфтан аз дӯзах шитофтан ба сӯи тавба ва надомат аз гуноҳон фарз аст.

1. Дар оғози сураи Бақара сухан оиди тафсири оятҳои шабеҳи ин ҳуруф гузаштааст. (**Аз муаллиф**)